

8

LESU ZDAR

Časopis lesníků a přátel lesa

www.lesycr.cz

ročník 12
2006

Ekonomické výsledky roku 2005

Na trhu se dřevem hrát důstojnou roli

Na návštěvě u ST Brno

Diskuse nad stavy vysoké zvěře

Nová oblast chovu tetřívka vyhlášena

Na Ohradě se bavili dospělí i děti

Ve dnech 24. 6. a 25. 6. se uskutečnily dnes již tradiční Ohradské a národní myslivecké slavnosti. Této každoroční přehlídce tradic myslivosti, lesnictví a rybářství na zámku Ohrada u Hluboké nad Vltavou se zúčastnily také Lesy České republiky. Expozice LČR se již stává na těchto slavnostech také tradicí, je oblíbená a každoročně hojně navštěvovaná. I letos se o její realizaci postarali zaměstnanci LS Hluboká nad Vltavou pod vedením jejího správce Jana Zasadila. Pochlubili jsme se opět výstavními trofejemi a v neposlední řadě též oceněním, jež získala Poněšická obora (cena Edmonda Blanca). S účastí na slavnostech byly spojeny i soutěže a program pro nejmenší návštěvníky, o který se postarali zástupci pobočky ÚHÚL v Českých Budějovicích. Vynikající zážem s kulinařskými specialitami v krásném prostředí salonku na Ohradě vytvořil stejně jako v loňském roce pan Eduard Levý. Celý víkend pak probíhaly nejrůznější ukázky a vystoupení, jejichž společným jmenovatelem byly kultura, tradice, vzdělávání, kulinařství a zábava.

text a foto Jaroslav Karas

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

Nastaly letní měsíce a doba dovolených, ale život v Lesích České republiky ani v tomto období nikterak neztrácí na intenzitě. Letošní rok je velmi charakteristický dosavadním průběhem počasí. Dlouhou a tuhou zimu téměř bez jarního přechodu vystřídal tropické léto, které, jak se zdá, potrvá dost dlouho. Lesům ani lidem nepřináší takové zvraty počasí nic dobrého, doufejme, že tyto klimatické podmínky přestojíme bez zásadních škod. Z pohledu podniku proto apeluji na zvýšenou protipožární kontrolu lesa a případně přijetí takových opatření, která by možné škody suchem nebo ohněm mohla eliminovat. Rok 2006 ovšem s sebou přinášel a přináší také obchodní a především právní rizika, zejména v oblasti přípravy a tvorby lesnické zakázky. Série předběžných opatření, která nám zakazují provádět lesnické práce, jsou jen důsledkem složitého právního uzlu, do kterého se Lesy České republiky dostaly vinou kumulace řady faktorů vyvolaných v minulosti. Jeho rozvázání není jednoduché a právní prostor vymezený pravomocným rozhodnutím ÚOHS, zákonem o ochraně hospodářské soutěže, zákonem o veřejných zakázkách a řadou běžících i připravovaných soudních sporů není příliš široký. Měsíc srpen proběhne ve znamení intenzivní přípravy zadávací dokumentace lesnické zakázky dle zákona 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, jejího projednání jak uvnitř společnosti, tak zástupci podni-

katelské obce a její závěrečné kompletace. Všechna tato jednání nejsou jednoduchá a určitě se neobejdou bez negativních reakcí. O situaci byla informována dozorcí rada podniku, zakladatel i stále ještě úřadující premiér. Důležité je, že připravované kroky mají jasný cíl –

nastavení stejného rámce podmínek pro všechny smluvní partnery a jejich vysoutěžení dle zákona o veřejných zakázkách.

Jsem velmi rád, že v měsíci červenci se již rozběhla pravidelná setkání vedení podniku s řediteli krajských inspektorátů a lesních závodů na měsíční bázi, a také že se podařilo „uvést do chodu“ již několikrát zmiňované Zelené schránky a Zelený telefon. Mám totiž poslední dobou pocit, že v zápalu řešení složitého právního problému lesnické zakázky jsme tak trochu opomněli klást na vnitropodnikovou komunikaci větší důraz. Proto věřím, že všechny tyto nové komunikační nástroje povedou k větší informovanosti a zároveň k většímu sdílení a vyměňování informací.

Dovolte mi, abych všem, kdo se chystají na dovolenou, popřál pohodu při relaxaci a čerpání nových sil. Těm, kdo mají dovolenou již za sebou, přeji, aby jim zážitky z ní dlouho vydržely v živé paměti, a všem dohromady pak pěkný zbytek léta. ■

RNDr. Vladimír Veselý
ekonomický ředitel LČR

Z OBSAHU

- 4 Učíme se žít v těsné košili
- 5 Sponzoring vytváří image každé firmy
- 6 Ekonomické výsledky roku 2005
- 8 Rozhovor s RNDr. Vladimírem Veselým
- 9 Na trhu se dřevem musíme hrát důstojnou roli
- 10 Další les bude ponechán přirozenému vývoji
- 15 Na návštěvě u ST Brno
- 18 Diskuse nad stavy vysoké zvěře
- 20 Další tři sokoli vypuštěni do volné přírody
- 24 Vyhlášena oblast chovu tetřívka „Jizerská“
- 30 Exkurze LS Jeseník v Rumunsku
- 32 Mistrovství Evropy loveckých trubačů
- 39 Fotofejeton z instalace sokolí klece

LESU ZDAR

Časopis lesníků a přátel lesa

Adresa redakce: LČR, s. p., Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové, tel.: + 420 495 860 265 (276), fax.: + 420 495 262 391, e-mail: jonas@lesycr.cz, karas@lesycr.cz, grepl@lesycr.cz

Vydává: Lesy České republiky, s. p., Přemyslova 1106, Hradec Králové 8, IČ: 42196451, Evidenční číslo Ministerstva kultury: 11416, ISSN 1214-4835

Redakční rada: Předseda: Ing. Václav Lidický; Členové: Ing. Vlastimil Hudeček, Ing. Jaromír Latner, CSc., Ing. Pavel Starý, RNDr. Jiří Stonawski, Ing. Lubomír Šálek; Odpovědný redaktor: Ing. Jaroslav Jonáš; Redakce: Petr Grepl; Sazba a litografie Typograf, s. r. o.

Podepsané články nemusí nutně vyjadřovat stanovisko vydavatele. Redakce si vyhrazuje právo krácení příspěvků.

Tiskne: Tiskárna Nové Město, s. r. o.; Přetisk povolen pouze se souhlasem redakce. (Uzávěrka příštího čísla 18. 8. 2006.)

Rg1-1994

Učíme se žít v košili, která nám je příliš těsná

Ve středu 19. července odpoledne se v sále Silvia uskutečnilo setkání managementu Lesů České republiky s řediteli krajských inspektorátů a lesních závodů. Šlo o první pracovní setkání, která se nadále mají konat každý měsíc.

Tentokrát se jednání točilo ponejvíce kolem situace s veřejnými zakázkami. Generální ředitel Ing. František Koniček informoval o tom, že názory obou nejsilnějších podnikatelských sdružení, tedy České asociace podnikatelů v lesním hospodářství (ČAPLH) a Sdružení podnikatelů v lesním hospodářství (SPLH), na situaci kolem veřejných zakázek se rozcházejí, což je z hlediska hledání východisek situace krajně nevýhodná. Proto jsou LČR nuceny hledat variantní řešení. „Jsme nuceni najít krátkodobé řešení pro přechodné období roku 2007 a současně dopracovat zadávací dokumentaci na období střednědobé, které by bylo od 1. 1. 2008 dál,“ uvedl generální ředitel. „Schválně neříkám, jestli to má být na pět let nebo na deset nebo na dobu platnosti LHP, protože to závisí i na jednání se zakladateli, dozorčí radou a podnikatelskou sférou, která na to má diametrálně odlišné názory.“

Hotovo je už první znění zadávací dokumentace pro zjednodušené výběrové řízení na všechny smluvní územní jednotky pro rok 2007. Největší váhu bude hrát nabídková cena, přičemž ovšem v zadávacích podmínkách bude zabudován institut takzvané neúměrné ceny. Pokud se totiž nabídková cena v kterémkoliv cenovém parametru (sadební materiál, pěstební činnost, těžební činnost, cena za vytěžené dříví, cena za zpětně vykupované sortimenty) odchýlí o více než dvacet procent oproti průměru všech nabídek, bude muset uchazeč o zakázku vysvětlit, proč tomu tak je. Když to věrohodně nevysvětlí, bude z výběrového řízení vyřazen. Tímto způsobem hodlají LČR předcházet dumpinovým nabídkám.

Vedoucí právního odboru JUDr. Pavel Krpata hovořil o právních aspektech vzniklé situace, které jsou někdy až komické. Může se totiž například stát, že správní soud zruší rozhodnutí Úřadu pro hospodářskou soutěž v době, kdy už budou mít LČR nového smluvního partnera. V tom okamžiku budou mít najednou smluvní vztahy dva.

Podobná situace vznikla i vydáním předběžného opatření o ukončení smluvního vztahu soudy na severní Moravě a v severních Čechách. LČR poruší zákon ať budou rozhodnutí soudu akceptovat, nebo ne. „O situaci jsem informoval jak premiéra, tak ministra zemědělství,“ uvedl generální ředitel. „Chci, aby vláda rozhodla, co máme dělat. Řešení této situace je nad rámec možností našeho podniku.“

Problémy spojené s neoperativností zadávání veřejných zakázek se týkají snad všech oblastí lesnických činností, odvoz dřeva nevyjímaje. Postavení Lesů České republiky snad nejpřesněji vystihl ekonomický ředitel RNDr. Vladimír Veselý, když prohlásil: „Učíme se žít v košili zadavatele veřejných zakázek a zjišťujeme, že nám je malá.“

Z dalších vystoupení zaujala informace výrobně technického ředitele Ing. Vladimíra Krchova o změně podnikové strategie na úrovni bytového hospodářství. LČR doplácí na bytové hospodářství ročně 40 až 50 milionů korun. „V době, kdy na území republiky existuje trh s byty, nemusí podnik byty držet, zaměstnanci se musí postarat o své bydlení sami,“ uvedl Ing. Krchov. Prakticky to znamená, že všechny byty s výjimkou těch nejnepříhodnějších, například hájoven, půjdou do dražby. Na druhou stranu hodlá podnik zaměstnancům usnadnit pořízení bytu tím, že jim bude poskytovat bezúročnou půjčku do výše 600 tisíc korun.

Nová kategorizace se ovšem nebude týkat pouze bytů, ale všech staveb v majetku LČR včetně lesních cest, a také pozemků, z nichž některé může podnik prodat třeba jako stavební parcely pro výstavbu satelitních městeček. Ing. Krchov informoval rovněž o tom, že se budou monitorovat i dobývací prostory větší než pět hektarů. Také ony mohou podniku vygenerovat slušný zisk. ■

Ing. Jaroslav Jonáš
Ředitelství LČR

Ilustrační foto Ing. Jaroslav Karas

Sponzoring je odrazem dobrého image každé firmy

Sponzoring není vnímám pouze jako jeden z komunikačních nástrojů s veřejností, jehož využívá každá stabilní a prosperující firma. Je zároveň neodmyslitelnou součástí každé firmy, která považuje za správné pomoci tam, kde sebemenší částka může přispět například k záchraně kulturní památky či ke zlepšení životních podmínek handicapovaných občanů.

Ani náš podnik v tomto směru nezůstává pozadu. Dokonce si tróufáme říci, že svými sponzorskými aktivitami se řadíme mezi významné donory v naší zemi. O správnosti tohoto tvrzení se můžete přesvědčit sami z níže uvedeného grafu poskytnutých finančních prostředků v prvním pololetí tohoto roku.

Ke konci května se poprvé sešla grantová komise, která má za úkol doporučovat ke schválení dozorčí radě LČR došlé žádosti o sponzorský dar.

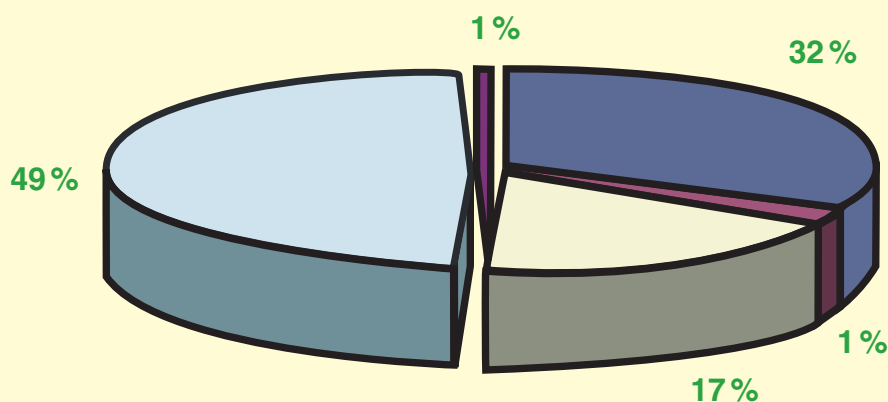
Komise se skládá ze sedmi členů z nichž jsou čtyři zástupci LČR, a to ve složení Ing. Ladislav Půlpán, Ing. Ladislav Tomásek, Ing. Robert Kvapil a Mgr. Renata Macková. Pátým členem komise je RNDr. Karel Friedl z odboru lesního hospodářství ministerstva zemědělství. Mezi zbývající dva, kteří nemají žádný blízký vztah k činnosti našeho podniku, ale zato se řadí v oblasti sponzorování mezi profesionály, patří PaedDr. František Zborník, ředitel příspěvkové organizace Národní informační a poradenské centrum pro kulturu a RNDr. Miroslav Kundera, ředitel Nadace Partnerství. K sestavení grantové komise v tomto osazenstvu nás vedl především fakt, že přerozdělování sponzorských darů by mělo být u každé společnosti transparentní. Dalším nezanedbatelným důvodem je to, že pohled z druhé strany na naši činnost je pro nás velice důležitý a pomáhá nám odstraňovat slabá místa v této oblasti. Grantová komise je v našem podniku úplnou novinkou a již teď po prvním setkání víme, že jmenování členů komise generálním ředitelem Františkem Koničkem je velkým přínosem pro náš podnik.

Důkazem toho byla čtyřhodinová diskuse všech členů grantové komise o stávajícím systému sponzorování u LČR. Výsledky diskuse byly opravdu zajímavé, leč pro náš podnik ne až tak lichotivé. Největší kritiku jsme si vysloužili tím, že i přes nezanedbatelné částky věnované našim podnikem do oblasti zdravotnictví, charity, ekologie, vzdělávání a kultury na různé projekty, není tato skutečnost veřejnosti dostatečně známá. Pro každou společnost je velice důležité, aby dárcovství bylo využitelné v rámci PR strategie. Aby nedocházelo k „pouhému“ pasivnímu přerozdělování finančních prostředků bez jakéhokoliv obohacení o další aktivity spojené s firemními zájmy a cíli.

Sami musíme připustit, že sponzorské dary by se měly poskytovat na základě veřejného vyhlášení s předem stanovenými kritérii nejen pro uchazeče o sponzorský dar, ale i pro grantovou komisi. Stanovení těchto kritérií má výhodu v tom, že zjednoduší práci grantové komise při posuzování přínosu jednotlivých projektů z hlediska obecné prospěšného zájmu. A o tom, že je naší povinností zveřejnit informace o poskytování sponzorských darů a dát tak možnost všem zájemcům o grant, se snad ani nemusíme rozepisovat. Z tohoto důvodu v současné době pracujeme na modifikaci systému sponzorování u LČR, o které Vás budeme v našem časopise průběžně informovat. ■

Mgr. Renata Macková
Ředitelství LČR

V roce 2006 bylo přerozděleno 4 930 475 Kč do těchto oblastí

- oblast ochrany životního prostředí
- zdravotnictví
- oblast charitativní, humanitární a sociální
- kultura
- oblast školství

Loňský rok patřil k nejúspěšnějším

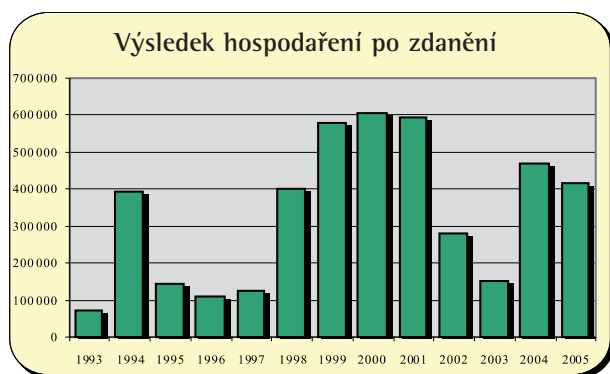
Ekonomické výsledky hospodaření za rok 2005

Účetní závěrka k 31.12. 2005 byla ověřena auditorem, její výsledky projednala dozorčí rada a doporučila zakladateli její schválení a rozdělení zisku. Kompletní účetní závěrka bude součástí Výroční zprávy za rok 2005, která je právě v tisku, pokusím se alespoň ve stručnosti okomentovat základní ekonomické výsledky hospodaření za rok 2005. Z ekonomického hlediska se jednalo o úspěšný rok a dosažené výsledky patří k nejlepším v historii LČR.

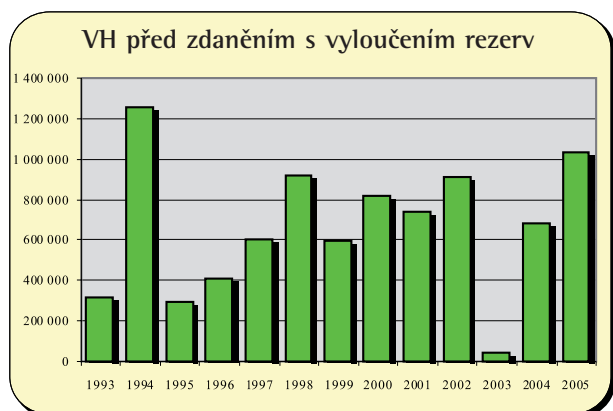
Výsledky hospodaření (tis. Kč)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
VH za účetní období	603 747	594 527	281 599	149 884	469 447	417 626
VH po zdanění bez rezerv	1 065 154	987 044	1 170 865	78 730	723 004	1 659 238
VH před zdaněním bez rezerv	818 391	739 813	911 555	43 081	685 524	1 036 878
Provozní VH bez rezerv	692 991	636 733	590 234	-91 944	408 628	720 033
Finanční VH	112 544	99 808	316 105	132 246	275 019	316 845
Mimořádný VH	12 856	3 272	5 216	2 779	1 877	0

Výsledek hospodaření po zdanění byl v roce 2005 nižší o 52 mil. Kč než v roce 2004 a je o 90 mil. Kč vyšší než je průměrná hodnota VH za období 1993–2004. Výsledek hospodaření je v každém roce výrazně ovlivňován tvorbou a čerpáním rezerv. V průběhu let 1993 až 2005

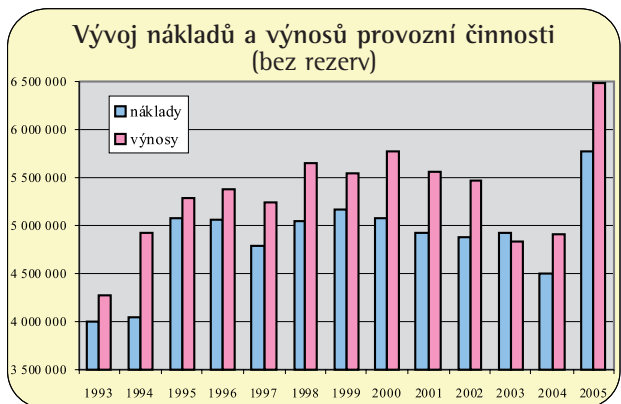

byly vytvářeny a čerpány rezervy na pěstební činnost, rezervy na opravy a rezervy na povodňové škody. Jedná se o účetní i daňové operace, které LČR vytvářejí finanční

polštář pro pokrytí nákladů budoucích let. Výsledek hospodaření s vyloučením rezerv před zdaněním dosáhl v roce 2005 výše přes 1 mld. Kč a byl druhý nejvyšší za dobu existence podniku.

Na výsledek hospodaření po zdanění mělo v roce 2005 významný vliv překlasifikování tvorby a použití účetních a daňových rezerv na pěstební činnost. Po důkladné analýze finanční situace podniku, s přihlédnutím k současné legislativě a po konzultaci s auditory bylo rozhodnuto, že podnik nadále nebude vytvářet nové daňové rezervy na pěstební činnost a bude využívat stávající metodiku pro tvorbu a použití rezervy na pěstební činnost pouze pro potřeby rezervy účetní. Základním dopadem tohoto rozhodnutí je odvod daně z příjmů za rok 2005, který dosáhl historicky nevyšší hodnoty 622 mil. Kč. Oproti tomu je podnik do budoucna lépe zajištěn z hlediska možných daňových kontrol a získává podstatně lepší potenciál pro zhodnocení finančních prostředků kryjících účetní rezervy, protože to prostředky nemusí být dlouhodobě vázány na nízko uročených vázaných vkladech.

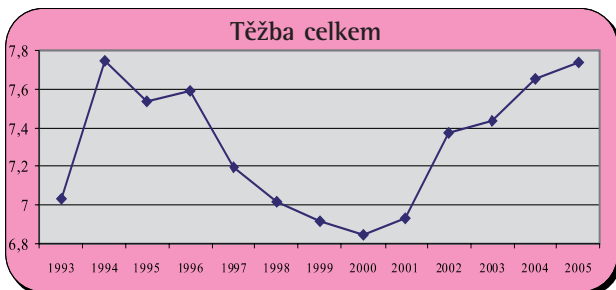

Rok 2005 byl z mnoha pohledů výjimečný. V průběhu roku významným způsobem vzrostl objem aktivit spojených s obchodováním dříví ve vlastní režii, což se projevilo ve výrazném nárůstu provozních nákladů i výnosů.

Rok 2005 byl rovněž nadprůměrný z hlediska „normálního“ lesnického hospodaření, protože nebyl ve znamení likvidace z celkového hlediska významných živelných či hmyzových kalamit a podíl nahodilých těžeb (27%) se pohyboval pod dlouhodobým průměrem.

V roce 2005 se vytěžilo celkem 7,74 mil m³ dříví, což je druhá nevyšší hodnota za dobu existence podniku.

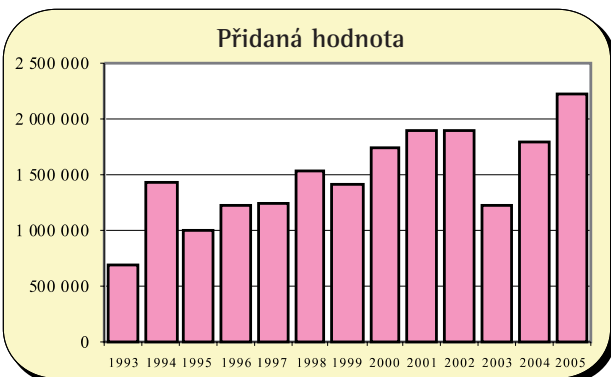
Situace na trhu s dřívím byla z pohledu prodeje poměrně

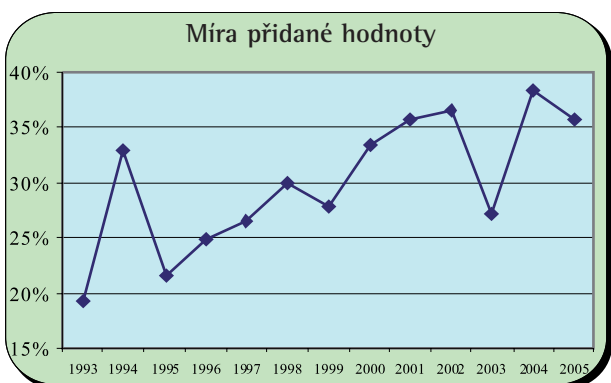
příznivá, protože poptávka po běžných sortimentech výrazným způsobem převyšovala nabídku, což se projevilo i v trendu nárůstu nákupních cen.

Vybrané ukazatele

Přidaná hodnota dosáhla v roce 2005 dosud největší hodnoty ve výši 2,23 mld. Kč.

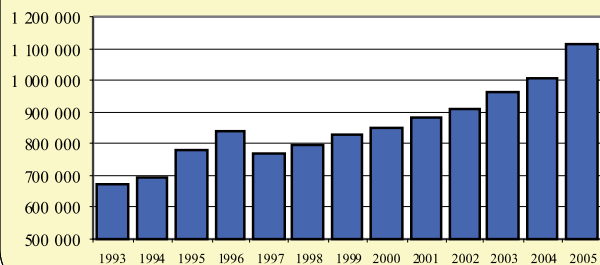

Míra přidané hodnoty, která vyjadřuje poměr přidané hodnoty vůči tržbám však zaznamenala pokles o 3%.

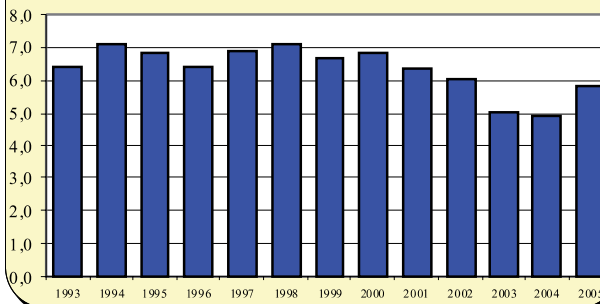
Třebaže průměrný přepočtený stav pracovníků v roce zůstal na úrovni roku 2004, osobní náklady vzrostly téměř o 11%. Zatímco rentabilita mezd (poměr mezi výsledkem hospodaření očištěným o všechny výnosy a náklady souvisejícími s tvorbou a použitím rezerv včetně a vynaloženými mzdovými náklady) je oproti roku 2004 dvojnásobná a nejvyšší za dobu existence podniku, efektivita mezd (poměr mezi očištěnými výnosy a vynaloženými mzdovými náklady) vzrostla „jen“ o 19% a je pod průměrnými hodnotami za období 1993 – 2004.

Osobní náklady

Většina ukazatelů finanční analýzy dosahuje za rok velmi dobrých hodnot, v řadě případů nejlepších za dobu existence LČR. Dosahované hodnoty ve srovnání s běžnými obchodními společnostmi jsou vysoce nadprůměrné. Některé z nich však v sobě obsahují určitá rizika a výzvy pro další vývoje. Významná část z nich souvisí zejména s očekávaným nárůstem osobních nákladů.

Efektivita mezd

Závěr

Na základě pozitivních výsledků hospodaření a ekonomické situace byly podniku nezávislou ratingovou agenturou CRA Rating Agency, a. s., přidruženým členem Moody's Investors Service, znovu přiznány nejvyšší dosažitelné hodnoty krátkodobého i dlouhodobého investičního ratingu.

Podnik je tedy z ryze ekonomického hlediska k 31. 12. 2005 ve velmi dobré kondici. Na druhou stranu je nutné konstatovat, že během uplynulého období došlo k celé řadě událostí, které současné postavení LČR významně poznamenaly a minimálně pro období následujících dvou let silně poznamenají. Mezi ně patří zejména:

- postup LČR při ukončování starých smluvních vztahů,
- způsob provedení nových výběrových řízení na dodavatele lesnických činností,
- historicky ojedinělé zpolitizování situace kolem LČR včetně kontroverzních rozhodnutí ÚOHS,
- probíhající a potenciální budoucí právní spory, kterým se podnik, bohužel, zřejmě nebude moci vyhnout.

Důsledkem těchto událostí je i ztráta části faktických kompetencí (nikoliv však odpovědnosti) při řešení postavení LČR ve vztahu k zakladateli i politicko-lobbyistické sféře.

Na současnou situaci a možná rizika včetně finančních dopadů z nich vyplývajících je rovněž poukazováno v Závěrečné zprávě nezávislého auditora zakladateli a statutárnímu orgánu, přestože samotný výrok k ověření účetní závěrky k 31. 12. 2005 je bez výhrad.

Buďme však optimisty. Zaměstnancům, kteří se na dobrých výsledcích podniku za rok 2005 podíleli, děkují a do dalšího období všem přejí pevné zdraví, dostatek trpělivosti, lesnického rozumu a mnoho důvodů k tomu, aby na svůj podnik mohli být hrdí.

RNDr. Vladimír Veselý
ekonomický ředitel LČR

Ted' musí přijít období profesionalizace

Rozhovor s ekonomickým ředitelem RNDr. Vladimírem Veselým o tom, co se za poslední tři roky v podniku změnilo, i o stavu a problémech hospodaření v letošním roce.

S jakými pocity jste se vrátil na pozici, kterou jste opustil v roce 2003?

Se smíšenými. Nabídku jsem spolu s Ing. Kopicem dostal od současného generálního ředitele a trochu mne překvapila. Jsem si dobře vědom toho, že návraty ztracených sňů se většinou nekonají a že se nevstupuje do stejné řeky. Rozhodnutí, zda nabídku přijmout, nebylo vůbec jednoduché. Byl jsem si vědom složitosti situace, do které se LČR dostaly, i nejistoty zpolitizovaného prostředí kolem státních lešů. Na druhé straně jsem v době, kdy jsem působil mimo LČR, získal nad situací určitý nadhled a o procesech v LČR stále ledacos vím. Na pomyslných miskách vah nakonec rozhodly názory blízkých lidí, které respektuji a vážím si jich. Nepopírám, že jsem při vstupu do známé budovy cítil určité zadostiučinění, ale to trvalo asi jen první půlden.

Jaké změny v podniku vnímáte po svém nástupu oproti uplynulému období?

To, že jsem nevstoupil do stejné řeky, jsem zjistil okamžitě na recepci ředitelství. Podnik jsou především lidé. Je to trochu jiný podnik, než jak jsem ho vnímal předtím. Na ředitelství jsem neznal téměř třetinu lidí, řadu nových tváří jsem zaznamenal i mezi lesními správci a krajskými řediteli. Změnili se ale i lidé, které jsem znal dříve. Znejistěli, stali se nedůvěřivými, stáhli se sami do sebe. Málokdo

počítal s tím, že se vrátí doba, kdy se bude muset velice opatrně rozmyslet, co před kým a jak říci. Změna podnikové kultury bude během na delší trať. Obrazně řečeno po období budovatelského nadšení při vzniku podniku a období nejistoty a politicko-lobbyistických tanců musí přijít období profesionalizace. Jsem přesvědčen, že LČR mají kvalitní zázemí v zaměstnancích, kteří to jsou schopni zvládnout.

Jaká východiska vidíte z dnešní situace v oblasti smluvních vztahů?

Bohumil Hrabal kdysi napsal, že jsou skvrny, které nelze vyčistit bez porušení podstaty látky. Mám obavu, že situace, do které se dostal podnik, nemá žádné řešení, které by uspokojilo všechny. LČR jsou v pozici, kdy v důsledku pravomocného rozhodnutí orgánu dohledu nad hospodářskou soutěží na polovině spravovaného území jsou lesnické činnosti vykonávány na základě ze zákona neplatných smluv. Podnikatelská sféra se polarizovala do dvou základních skupin. Jedna říká: „Jak můžete dopustit, že se plní neplatné smlouvy vzešlé z neplatných výběrových řízení? Jak je možné, že v rámci těchto neplatných smluvních vztahů prodáváte dříví smluvním partnerům za ceny, které nota bene vůbec nebyly soutěženy, a tolerujete, že si některé subjekty takto kompenzují své ztráty z nabídnutých dumpingových cen služeb?“ A z druhé strany se ozývá: „V dobré víře a za rovných podmínek jsme vysoutěžili zakázku na pět, resp. osm let. Pokud by vás napadlo se pokoušet toto období nějak zkrátit, budeme požadovat finanční odškodnění!“ A třetí, menší skupina, kterou není tolik slyšet, několik tradičních smluvních partnerů, kteří na základě de iure nezákonného postupu přišli o veškerou zakázku, ve které více než deset let pracovali, čeká, kdy a za jakých podmínek se bude moci znovu o zakázku ucházet.

LČR musí v první řadě respektovat platný právní stav. Budeme se muset naučit žít a korektně fungovat v postavení veřejného zadavatele. Přizpůsobíme definici lesnické zakázky tak, aby nebyla v rozporu se zákonem a aby její plnění bylo efektivní a vypíšeme zadávací řízení dle zákona 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Rok 2007 bude jakýmsi přechodným obdobím, které bude pro další střednědobý horizont rozhodující. Není to snadný úkol, ale upřímně věřím, že se s ním podnik vypořádá.

Jak se vyvíjí hospodaření podniku v letošním roce?

Zatím ještě nemáme k dispozici údaje za červen, ale po prvních pěti měsících jsou výsledky příznivé. Většina ukazatelů je ve srovnání s loňským rokem lepší, kromě finančního výsledku hospodaření poznamenaného negativním vývojem na finančních trzích. Podnik pracuje s rozpočtem postaveným na výsledek hospodaření před zdaněním ve výši 900 mil. Kč a zatím počítáme jak s vyšším podílem nahodilých těžeb vlivem rozsáhlé živelné kalamity, tak s dalším nárůstem povodňových škod. S tradičními provozními vlivy na hospodaření se podnik dokáže vypořádat, horší je to se zásahy „vyšší moci“ typu předběžných opatření a právních sporů se smluvními partnery, jejichž dopady není možné odhadnout. Každopádně se je snažíme minimalizovat. ■

red.

Na trhu se dřevem musíme hrát důstojnou roli

Obchod se dřívím je v rámci podnikání LČR, s.p., důležitým faktorem přispívajícím k stabilitě a ziskovosti podniku jako celku. Budu se snažit popsat obchodní toky dříví z pohledu našeho podniku a poté i z pohledu kontextu polohy námi spravovaného území lesů v rámci Evropy.

Na celkovou změnu postavení podniku navazující na rozhodnutí orgánů státní správy a na znění nového zákona o veřejných zakázkách č.137/2006 Sb. navazuje i změna formy obchodu se dřívím, a to na několika úrovních celého procesu obchodu. Základní teze obchodu se dřívím, tedy že LČR budou obchodovat významný objem vytěženého dříví ve formě jednotlivých sortimentů na spravovaném území, zůstává nezměněna. Tím se zachovává možnost navázat na obchodní vztahy z předchozího období a zároveň posilovat otevřené obchodní výstupy ve formě burzy či aukcí v následujících obdobích. Tyto otevřené obchodní kanály zpřístupňují dříví za tržní ceny všem zpracovatelským subjektům. Nepočítá se nadále již s nákupem dříví od jiných vlastníků lesa nebo s přímým nákupem na trhu dříví.

Podstatná změna spočívá ve výrobě obchodovaných sortimentů, kdy se předpokládá vstup sortimentů vyrobených smluvními partnery do obchodního procesu LČR na základě parametrů obsažených ve smlouvách se smluvními partnery provádějícími práce na územních jednotkách. Vyrobené sortimenty budou vstupovat do obchodu na odvozních místech a za tržní ceny obvyklé v místě a čase, vyplývající z uzavřených smluv se smluvními partnery.

Hlavní obchodní komodity pro smluvní a otevřené obchodní vztahy budou vlákna a pilařská kulatina v obvyklých standardech, které jsou podmínkou zvláště pro burzovní a aukční obchody. Nastavení obchodu je vyváжено tak, aby podnik byl schopen částečně stabilizovat vstupy zpracovatelských odvětví při dosahování maximálních tržních cen, a zároveň byl dostatečně otevřený všem novým účastníkům na českém trhu se dřívím. Burza a aukce jsou současně i pohotovou zpětnou cenovou vazbou. Zároveň vedení podniku přistoupilo ke změně doby platnosti uzavíraných obchodních smluv směrem k ročním kontraktům, které umožňují větší pružnost vedení obchodní strategie v návaznosti na vývoj obchodu se dřívím v rámci Evropy.

Tím se dostávám k druhému pohledu na obchod se dřívím. LČR jako významný obchodník musí sledovat a předvídat obchodní trendy jednotlivých komodit. Letošní rok potvrzuje absolutní převís poptávky po všech sortimentech ve všech regionech. K tomuto stavu přispívají jak dlouhodobé, tak přechodné obchodní faktory. K dlouhodobě působícím podmínkám nepochybně patří dokončení nových investic a dokončení modernizací stávajících technologií v loňském a letošním roce. Tím se výrazně zvýšila kapacita zpracovatelského průmyslu přímo na území ČR. Dále se průběžně zvyšuje zpracovatelská kapacita v příhraniční, která zasahuje svými optimálními logistickými vzdálenostmi na území ČR. Současně zůstala zachována stávající kapacita zpracovatelů mimo výše uvedené případy. Souběžně se postupně zvyšuje poptávka po řezivu, OSB deskách, dřevotřískových materiálech a stabilní zůstává poptávka po papírenských komoditách, kde cykličnost je nahrazena mírou progresí. Tato všeobecná poptávka způsobuje postupný růst cen všech sortimentů dříví a je omezena jen mezními cenovými hladinami na hlavních trzích výrobní vertikály a mezními hodnotami přijatelné efektivity a návratnosti investic zpracovatelů.

Krátkodobými faktory jsou stavy na trzích přímých geografických partnerů v rámci Evropské unie. Ve zkratce trh Slovenské republiky je doposud pod vlivem následků obrovské kalamity ve Vysokých Tatrách, kdy domácí zpracovatelé spotřebují veškeré dnes schválené těžební limity. Polský trh je vychýlený cílenými hospodářskými opatřeními na úrovni státu a jeho cenová hladina ve spádových oblastech převyšuje tržní cenu na našem relevantním trhu. Celková cenová hladina dříví ve „starých členských zemích EU“ je dlouhodobě nad průměrem našeho trhu. To způsobuje přeměrování logistických kružnic hraničních kapacit na naše území. V Bavorsku nabíhají nové investice do pilařských provozů, které omezily historicky významné toky kulatin do Rakouska. K tomu přistoupila politika vlády Rakouska na podporu zelené energie, která významně zvýšila cenu pilin a hnědé štěpky používané k výrobě energií přímým spalováním. Tyto pilařské komodity jsou vyváženy a zpracovatelské kapacity přesunuly tento výpadek do sortimentu vlákniny a zvýšily napětí v tomto sortimentu.

Tato stručná rekapitulace popisuje hlavní příčiny převisu poptávky na trhu dříví.

LČR na tuto situaci reagují zkracováním smluvních období, zpružněním cenových a kapacitních ujednání ve smlouvách a posílením veřejných obchodních cest ve formě komoditní burzy a připravovaných elektronických aukcí. Tato obchodní politika vede jednak k maximalizaci dosahovaných cen a zároveň k maximálně rovnému přístupu zpracovatelů k standardním sortimentům na základě cenových nabídek.

Prognóza do budoucna vychází z následujících předpokladů: Nové zpracovatelské kapacity jsou vybudovány a budou se snažit maximálně využít svých moderních technologií v dlouhodobé perspektivě. LČR počítají ještě s dalším rozvojem zpracovatelských kapacit v oblasti zpracování biomasy (ty doposud ve významnějších objemech v ČR neexistují). Co se týká zdrojů na straně LČR, nelze beze změny zákona výrazně navýšit množství těženého dříví proti současnému stavu. Trhy sousedních nových členských zemí EU se otevírají změnou přístupu hospodářské politiky ve střednědobém horizontu.

Předpokládáme odbourávání trvalého převisu poptávky cestou postupného zvyšování cenové hladiny na trhu s dřívím, která bude postupně vyrovnávat cenovou hladinu v našem regionu EU a na straně kapacit zpracovatelů povede k maximální efektivnosti a v konečném důsledku ke snížení kvantitativních požadavků jejich redukcí. LČR na základě všech těchto předpokladů budou mít v dlouhodobém horizontu zaručený dostatečný příjem z prodeje dříví, aby mohly plnit všechny zákonem stanovené povinnosti k lesu a zajistily tak rovněž naplnění veškerých environmentálních a společenských funkcí, které jsou od lesa očekávány. Už jenom proto musí i do budoucna LČR hrát na trhu se dřevem důstojnou roli, roli odpovídající jejich postavení na trhu. ■

Ing. Václav Třeštítk
ředitel pro obchod a marketing LČR

Na Kokořínsku bude další les ponechán přirozenému vývoji

Vytvořit na vymezeném území základní předpoklady pro uchování a obnovu přirozeně se vyvíjejících lesních ekosystémů a umožnit sledování jejich dalšího vývoje při maximálním omezením lidských vlivů – to je cílem dohody mezi s.p. Lesy ČR (LČR) a Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR).

Porosty, které budou na základě této dohody ponechány samovolnému vývoji, se nacházejí na zvláště chráněném území přírodní rezervace Kostelecké bory v chráněné krajinné oblasti Kokořínsko a jejich celková výměra je 51,24 ha. Přirozený vývoj v praxi znamená vyloučení veškeré výchovné, obnovní a nahodilé těžby, stejně jako vyloučení umělé obnovy těchto porostů a rozšiřování lesní dopravní sítě. Ve vymezené lokalitě v současné době nejsou umístěna a v budoucnosti ani nebudou zřizována krmná zařízení pro lesní zvěř. Její lov však nebude nijak omežován. V případě výjimečné situace, jakou může být např. lesní požár, rozvrácení porostů abiotickými nebo biotickými činiteli bez zajištění následné obnovy nebo při plošném ohrožení invazními druhy, se na dalším postupu a případném zásahu dohodnou obě strany po důkladném posouzení vzniklé situace.

Takto vymezená lokalita bude průběžně monitorována. Cílené sledování je založeno na základním průzkumu, na který navazují cyklicky prováděná šetření, jež jsou vztažena ke třem plošným úrovním: celé území, vymezené jádrové území a inventarizační plochy. Dvě posledně jmenova-

né jsou zajišťovány AOPK ČR. Poznatky, které zde budou díky průběžnému monitoringu získány, budou využity zejména k rozvoji přírodě blízkých forem lesního hospodářství a stanovení managementu chráněných území.

Rámcová „Dohoda o spolupráci při vymezení lesních porostů ponechaných samovolnému vývoji a lesních porostů bez provádění hospodářských zásahů ve zvláště chráněných územích a zajištění jejich monitoringu“ byla uzavřena v roce 2002 mezi s.p. Lesy ČR a Správou chráněných krajinných oblastí ČR (dnes Agentura ochrany přírody a krajiny ČR). V letech 2002–2004 probíhala předběžná řízení na pilotních územích, na základě kterých bylo smluvně potvrzeno vymezení zatím dvou lokalit. V režimu samovolného vývoje tak v současné době fungují lokality Doutnáč (CHKO Český Kras, 2004) a lokalita Tajga (CHKO Slavkovský les, 2005), přičemž další dvě lokality – Kleť (CHKO Blanský les) a Javořina (CHKO Bílé Karpaty) jsou předmětem přípravného řízení. ■

Mgr. Alexandra Křížková
tisková mluvčí s.p. Lesy ČR

Ředitel AOPK ČR František Pelc a generální ředitel LČR František Koniček při podpisu dohody

Prázdniny nanečisto 2006

Ve středu 28. 6. se v areálu a okolí Jedličkova ústavu již pošesté uskutečnila akce s názvem Prázdniny nanečisto. Tato kulturně sportovní akce, do které se jako partner zařadily i Lesy České republiky, s. p., má za cíl setkání handicapovaných dětí, jejich rodičů a přátel těsně před začátkem prázdnin.

Přes veškerou snahu a zařikávání moderátora během odpoledne několikrát sprchlo, ale na průběh akce to nemělo žádný vliv. A tak se za zamračeného počasí sportovního klání zúčastnilo několik desítek dětí, které si vyzkoušely mimo jiné lukostřelbu, bocciu, vrh koulí, ale také například slaňování z hradeb a horolezeckou stěnu. Pro ty nejvíce handicapované bylo slaňování s invalidním vozíkem určitě neopakovatelným zážitkem. Pro nejmenší přichází tu byl navíc připraven skákací hrad a pro všechny občerstvení. Na závěr odpoledne se uskutečnil VIP trojboj, kdy se proti sobě postavily tříčlenné týmy z řad partnerů akce, a také tým Jedličkova ústavu. V soutěži, ve které závodníci museli zdolat slalomovou trať na speciálním kole, poté na invalidním vozíku projet vytyčenou trať a na závěr vstřelit z vozíku míček do florbalové branky, zvítězil dle očekávání tým Jedličkova ústavu. Náš tým Lesů ČR ve složení Martin Sýkora, Pavlína Kotíková a Mirek Bařinka skončil na třetím místě. Celé odpoledne pak vyvrcholilo podvečerním minikoncertem, na kterém vystoupili mimo jiné i děti z Jedličkova ústavu.

Není vůbec důležité, kdo dnes ve sportovních kláních zvítězil, ale to, že si děti užily tuto „rozlučku“ před prázdninami a že si každé z nich odneslo domů kromě zážitků i nějaký dárek.

Mgr. Martin Sýkora
Ředitelství LČR

Kuželky

Veslovací treňažér

Boccia

Slaňovací vozík

Biosférická rezervace Dolní Morava má za sebou úspěšný rok

Biosférická rezervace Dolní Morava, obecně prospěšná společnost, má za sebou první celý kalendářní rok své činnosti. K tomu, že byl úspěšný a v některých aspektech dokonce zásadní pro další rozvoj společnosti, výrazně přispěly také Lesy České republiky jako jeden ze zakladatelů.

Hlavním cílem činnosti naší obecně prospěšné společnosti (OPS) je realizace zásad tzv. Sevillské strategie budování celosvětové sítě biosférických rezervací (BR) a jejich správy. V praxi to znamená, že se věnujeme vytváření vhodných podmínek pro udržitelný hospodářský rozvoj a územní management BR Dolní Morava s ohledem na přírodní podmínky jejího území a její zónaci. Podporujeme ochranu přírody a krajiny, vědecký výzkum, monitoring, výchovu a vzdělávání, mezinárodní spolupráci a snažíme se motivovat orgány ochrany přírody a krajiny, instituce péče o památky, vlastníky, územní samosprávy a všechny ostatní zájmové skupiny a resorty k partnerskému přístupu při rozhodování o záležitostech týkajících se území BR. Vytváříme právní a organizační základnu k zapojení a účasti územních samospráv, orgánů státní správy, nevládních organizací, občanských sdružení a nositelů soukromých zájmů, při naplňování funkcí BR Dolní Morava. K tomuto účelu poskytujeme obecně prospěšné služby za stejných podmínek všem subjektům a činnostem, jejichž cílem je rozvoj území BR v souladu s podmínkami a pravidly Programu UNESCO Člověk a biosféra (Program MAB). Komunikujeme se všemi krajinnými profesemi, ať už jsou to lesníci, zemědělci, rybníkáři, krajináři, vodohospodáři, či myslivci. Také díky nim se území BR Dolní Morava spolu s Lednicko – valtickým areálem stalo součástí světové sítě kulturního a přírodního dědictví.

Projekty roku 2005

V roce 2005 jsme úspěšně dokončili první projekty a další rozpracovali. Nejvýznamnějším projektem, který jsme zahájili v roce 2005, je Likvidace ekologických zátěží po těžbě ropy a zemního plynu v Biosférické rezervaci Dolní Morava. Cílem projektu je zlikvidovat 15 starých sond a relikvů v oblasti Týnce, Kostic a Lanžhota, včetně sanace a rekultivace dotčených pozemků. O finanční podporu tohoto projektu jsme požádali Státní fond životního prostředí České republiky, prostřednictvím kterého lze také čerpat dotace ze Strukturálních fondů EU, v tomto případě z Operačního programu Infrastruktura. Žádost byla kladně vyřízena a v závěru roku 2005 odstranil dodavatel prací, společnost MND Servisní, první zátěž z okolí Týnce. Ukončení celého projektu se předpokládá v polovině roku 2007.

Dalším z projektů bylo Vyznačení hranic BR Dolní Morava a doplnění informačních tabulí v obcích. Panely se základními informacemi o BR Dolní Morava byly po projednání se starosty umístěny na veřejných místech v obcích, které svým katastrem zasahují na její území. Významnou aktivitou je i Projekt vzorového polyfunkčního objektu Allahovy rybníky. Allahy je souhrnný název pro soustavu bývalých lichtenštejnských rybníčků na Valticku, na kterých provedl LZ Židlochovice v roce 2000 revitalizaci. Cílem projektu je provést komplexní terénní průzkum a vyhodnotit vliv revitalizace na populace rostlin a živočichů. Tento projekt je financován Grantovou službou Lesů České republiky. Cílem projektu Informační mapa Biosférické rezervace Dolní Morava zase bylo vydat informační materiál, který poskytne jednoduchý přehled a základní informaci o chráněných a jiných důležitých územích regionálního, národního a mezinárodního významu v oblasti BR Dolní Morava (např. Natura 2000, zvláště chráněná území, Lednicko-valtický areál aj.). Dalším zahájeným projektem je Rozvoj šetrné turistiky v oblasti Soutoku – facilitovaný proces přípravy strategie. Jeho hlavním cílem je předejít znehodnocení význačné lesnické, myslivecké a přírodní lokality na soutoku řek Moravy, Dyje a Kyjovky živelnou turistikou. Projekt, který je spolufinancován EU, rovněž podporují Lesy České republiky formou finančního příspěvku a formou půjčky.

Likvidace ekologických zátěží po těžbě ropy a zemního plynu v Biosférické rezervaci Dolní Morava

FINANČNÍ PRŮBĚH			
Číslo zakázky:	1 480 480 008	41 140 000 Kč	100%
Dotace EU v ČR:	1 110 340 008	31 456 000 Kč	75%
Dotace SZP ČR:	144 070 008	4 180 000 Kč	10%

Mezinárodní spolupráce

Naše činnost se neomezila jen na Českou republiku. V říjnu loňského roku se uskutečnila mezinárodní konference EUROMAB AUSTRIA 2005 v rakouském Hernsteinu, které se zúčastnili zástupci UNESCO a biosférických rezervací z více než třiceti zemí celé Evropy, USA a Kanady. BR Dolní Morava jsme prezentovali dvěma přednáškami, které vzbudily u posluchačů pozornost. Z reakcí

diskutujících bylo vidět, že i v celoevropském kontextu je pojetí a fungování BR Dolní Morava chápáno jako moderní a vhodné pro kulturní krajinu s mnoha zájmovými skupinami.

Před mezinárodním fórem jsme prezentovali rovněž výsledky revitalizačního programu LZ Židlochovice z období 1994–2003 včetně filmu Žízeň lesa, který vznikl s přispěním Lesů České republiky.

Závěr

Naše aktivity a celkový projev jsou postupně oceňovány v České republice i v zahraničí. Je stále více hlasů, které doporučují tento model aplikovat i pro ostatní biosférické rezervace a existuje již návrh na doplnění institutu BR do legislativy ČR. Za to, že rok 2005 byl pro nás úspěšný, patří poděkování všem těm, kdo nás finančně nebo jinak podpořili, včetně Lesů České republiky. Ty jsou pro nás nejen jedním ze zakladatelů, ale i významným partnerem, se kterým připravujeme důležité krajinné projekty (*Pozn. red.: V roce 2006 LČR částkou 750 tisíc korun podporují projekty „Mikulovsko a rakouské příhraničí – hledání společných historických kořenů“ a „Rozvoj šetrné turistiky v oblasti Soutoku – facilitovaný proces přípravy strategie“*). Věříme, že myšlenky biosférických rezervací se prosadí natrvalo v naší zemi a že lesníci budou tou profesí, která je dokáže nejen přijmout, ale i využít. ■

Jan Vybíral, ředitel BR Dolní Morava, o.p.s.
Petr Čupa, zástupce ředitele BR Dolní Morava, o.p.s.
www.dolnimorava.org

Kanál na Herdy

Čtvrtý dozorový audit Českého systému certifikace lesů

Ve dnech 28.–30. 6. 2006 se uskutečnil již čtvrtý dozorový audit Českého systému certifikace lesů (CFCS), který je národní variantou mezinárodního certifikačního systému PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes), v současné době nejrozšířenějšího certifikačního systému nejen v České republice, ale i v Evropě a ve světě.

Předmětem každoročního auditu certifikačního orgánu (BVQI Czech Republic s.r.o.) jsou namátkově vybraní zástupci všech vlastnických kategorií (lesů soukromých, obecních i státních), z toho vždy i jedna organizační jednotka Lesů České republiky. V rámci LČR si certifikační orgán pro letošní rok vybral Lesní správu Kácov.

Stejně jako v předchozích letech audit sestával z kancelářského posouzení souladu dokumentace CFCS (zejména CFCS 1002 : 2001 – Kritéria a ukazatele trvale udržitelného hospodaření v lesích –TUH) s existujícími podklady a doklady potřebnými pro řádné lesní hospodaření (lesní hospodářský plán, lesní hospodářská evidence, evidence škodlivých činitelů atd.) a z venkovního šetření v namátkově vybraných lesních porostech. V rámci auditu byly rovněž požadovány informace o provedených kontrolách ČÍŽP a orgánů veřejné správy.

Pro Lesní správu Kácov vyzněl letošní dozorový audit velmi příznivě. BVQI ve své zprávě konstatovalo, že nebyla zjištěna žádná porušení kritérií TUH ani nedostatky, které by vyžadovaly přijetí bezprostředních opatření k nápravě. Některé nadstandardně prováděné činnosti byly naopak ze strany BVQI vyzdvženy. Závěrem byla konstatována vysoká kvalita lesních porostů zaručující optimální plnění všech funkcí lesa. Za velmi dobrou prezentaci LČR při tomto auditu se sluší personálu LS poděkovat. Na vysoké úrovni byly nejen auditem posuzované skutečnosti a hospodaření v jednotlivých lesních porostech, ale i organizace tohoto časově a obsahově náročného auditu. ■

Ing. Tomáš Dohnanský
Ředitelství LČR

O pohár ředitele KI Šumperk

Dne 24. května 2006 uspořádala lesní správa Loučná nad Desnou již tradiční fotbalový a tenisový turnaj o pohár ředitele KI Šumperk Ing. Vlastimila Štefla. Akce proběhla v areálu SK Rapotín za účasti cca 100 lidí ze všech sedmi lesních správ krajského inspektorátu LČR Šumperk, a také družstva Pivovaru Holba, a.s. Sportovní a společenské setkání při podobných akcích je nejen příjemným zpestřením náročných každodenních pracovních povinností, ale i možností pro výměnu zkušeností pracovníků jednotlivých lesních správ, ke kterému nedochází v průběhu roku tak často.

Předávání cen

Zdárný průběh turnaje zajistili všichni zaměstnanci naší lesní správy, kterým bych rád i touto cestou dodatečně poděkoval. V neposlední řadě je mou povinností poděkovat i našim sponzorům, a to zejména Pivovaru Holba a Pekařství u radnice Ivo Horčíčka. Doufám také, že se celá akce setká se stejně kladným ohlasem i v příštím roce, ve kterém si ji pod svůj patronát vzala Lesní správa Šternberk.

Výsledky fotbalového turnaje:

1. Pivovar HOLBA
2. LS Prostějov
3. LS Ruda na Moravě
4. LS Javorník
5. LS Jeseník
6. LS Hanušovice
7. LS Loučná nad Desnou

Výsledky tenisového turnaje:

1. Martin Novák, LS Šternberk
2. Ing. Ján Dvořák, LS Loučná nad Desnou
3. Ing. Vítězslav Pánek, LS Jeseník
3. Miloslav Reichl, LS Ruda nad Moravou

Ing. Tomáš Pospíšil
lesní správa Loučná nad Desnou

Přednáška o kvalitě sadby

Přednáškou „Kvalita sadebního materiálu“, uskutečněnou 15. června 2006 na Rejvízu, navázala Lesní správa Jeseník spolu s Jeseníckou lesnickou společností na cyklus přednášek pracovníků VÚLHM Jiloviště-Strnady v roce 2005 a 2004.

Ing. Antonín Jurásek, CSc. s Ing. Jarmilou Nárovcovou z VÚLHM, Výzkumné stanice Opočno seznámili účastníky s tématy: kvalita sadebního materiálu a nová legislativa, hodnocení kvality sadebního materiálu ve světle požadavků EU, možnosti zvyšování podílu vysazovaných listnatých dřevin. Upozornili na služby VÚLHM pro vlastníky lesa na úseku kvality sadebního materiálu, na podmínky efektivního použití plastových chráničů, na katalogy obalů sadebního materiálu a možnosti využití výpěstků z intenzivních školkařských technologií zejména ve vazbě k 8. lvs. Přednášky se zúčastnilo 27 posluchačů z řad pracovníků Lesů České republiky, KI Šumperk, LS Jeseník a LS Loučná, státní správy KÚ a MÚ a podnikatelské sféry. ■

Ing. Jaromír Latner, CSc.
lesní správce

Kaple Mitrovských

Kapličky, kříže a boží muka patří k české krajině po dlouhá staletí. Stavěly se na místech historicky, geograficky či jinak významných nebo jako připomínka osudu rodů či jednotlivců. Krajinu tyto malé stavby zvýrazňovaly, zdobily, sloužily však i jako místo k odpočinku, modlitbě, zamyšlení. I proto lidé o tyto prostory pečovali a vážili si jich.

Kaplička na obrázku stávala poblíž horákovské myslivny a nechal ji postavit majitel panství hrabě Hubert Mitrovský. Původní kaple se ovšem v průběhu času rozpadla. Majitelem parcely, kde kaplička stávala, jsou dnes Lesy České republiky, Lesní správa Bučovice, které projeví zájem o projekt obnovy kapličky. Proto ve spolupráci Obecního úřadu Mokrá – Horákov a Lesů ČR, LS Bučovice, které zajistily stavební povolení a poskytly materiál, byla kaplička obnovena. Ačkoliv je před dokončením, tak již dnes vzbuzuje obrovský zájem široké veřejnosti. Proto Lesům ČR a zejména LS Bučovice patří srdečný dík za vzornou spolupráci při vytvoření tohoto díla. ■

Hubert Tomášek

Správa toků Brno

– oblast povodí Dyje

Správa vodních toků sídlí v centru Brna v budově krajského inspektorátu. Má 12 zaměstnanců, z toho 8 správců toků. Vedoucím brněnské správy je ing. Aleš Reitoral (40let), absolvent stavební fakulty v Brně oboru vodní hospodářství. Ve funkci vedoucího správy je jeden rok. Předtím působil ve stavebním provozu.

Při našem rozhovoru nás hned v úvodu seznámil s obvodem působnosti správy. Jeho základem je povodí Dyje, celkově však zasahuje na území šesti krajů. Centrem jsou kraje Jihomoravský a Vysočina. Svými částmi však správa zasahuje i do kraje jihočeského, pardubického, olomouckého a zlínského. Před rokem 2004 byla brněnská správa druhá největší ze všech sedmi správ toků v rámci Lesů České republiky. Po organizačních změnách se její území upravilo a poněkud zmenšilo. Část z něho přešla do působnosti správy vsetínské. Brněnská správa naopak převzala menší části území správy hradecké a benešovské. Dnes má správa na starosti zhruba 550 drobných vodních toků, včetně jejich přítoků. Jejich celková délka je 2965 km.

Potom se rozhovor stočil k povodním. Již od roku 1992 byly správou zabezpečovány preventivní protipovodňové úpravy na vytypovaných tocích, a to současně s běžnou údržbou vodních děl a s výsadbou, výchovou a těžbou břehových porostů. Povodně z roku 1997 výrazně ovlivnily činnost správy, neboť zasáhly téměř dvě třetiny spravovaných toků, zejména v okresech Blansko, Kroměříž, Zlín a Uherské Hradiště. Proto byla neprodleně zprůčištěna koryta toků zanesených splaveninami. Současně byly sanovány břehové nátrže a opraveny nejkritičtější profily, zejména v obcích. Dále byly zadány a následně realizovány projekty na úpravu povodňové poškozených vodních děl a toků. Povodňové škody z roku 1997 byly v následujících pěti letech odstraněny. Z nejvýznamnějších akcí jmenujme alespoň odstranění škod na potocih Lutonínka ve Vizovicích, Kameňák ve Vlčkové, Kopná v Podkopné Lhotě, Všeminka ve Všemíně a Baláš v Malenovicích. V roce 2002 zasáhly povodně oblast správy opět, zejména na tocích v okresech Žďár nad Sázavou, Blansko a Znojmo. Také tyto škody jsou již odstraněny. Z významných akcí můžeme jmenovat potok Hodonínka ve Štěpánově nad Svratkou a Junácký potok ve Vranově nad Dyjí.

Vedoucí brněnské správy toků Ing. Aleš Reitoral

„Letošní povodně, které přišly na přelomu března a dubna, zasáhly zejména Jihomoravský kraj“, přibližuje ing. Reitoral situaci roku 2006. „Jejich následky se projeví především na Znojemsku a Třebíčsku. Na Znojemsku způsobily povodně největší škody na Křeslickém potoce a na říčce Nedveka. Na Třebíčsku na Leštinském potoce u Čichova a na Vápenickém potoce. Škody zde dosahují zhruba 2 miliony korun.“

Brněnská správa toků zaznamenala celkem 25 větších škod. Některé další škody se však mohou projevit teprve při sníženém stavu vody. Příčinou povodňových škod bylo velmi rychlé naplnění koryt vodních toků, vysoká rychlost toku vody a následné vylití z břehů. Docházelo k rozrušování staveb, zdi, k vymílání dna, podemílání břehů a zanášení koryt toků.

Správa toků Brno

HB Hodonínka před úpravou

HB Hodonínka po úpravě

>> Ing. Reitoral ocenil rychlé zásahy správy ve všech postižených místech: „Naším prvním úkolem bylo zabezpečení rychlého vyčištění koryt a jejich opětovného zprůtočnění. Firmy, se kterými spolupracujeme, se úkolu zhostily příkladně. Zanesená koryta byla rychle zprůtočněna a zadržaná voda pak rychle klesala. Mohu uvést konkrétní příklad z obce Sloup, kde se celá akce zvládla od večerního ohlášení do dopoledne následujícího dne. Za necelých dvanáct hodin začala voda klesat a povodeň byla zažehnána. Podobných zásahů je však víc. Považuji je za skutečně úspěšné. V minulých letech jsme se poučili a dnes již povodně organizačně dobře zvládáme. Naší snahou je rychlá účast při povodních a zajištění rychlé pomoci zprůtočněním koryt. Škody se tím podstatně snižují.“ Vedoucí správy ještě dodal, že správa působí jako inženýrská organizace. Firmy, které akce provádějí, si správa najímá. Řadu firem již pracovníci správy znají, výběr se však na ně neomezuje. Při výběrových řízeních se plně respektují podnikové interní pokyny, které určují postup výběru. Na otázku, jaké jsou s firmami zkušenosti, ing. Reitoral odpověděl: „Zkušenosti máme převážně dobré, a to i s firmami, které jsme dosud nepoznali. Řada firem se na vodohospodářské stavby zaměřuje, mají tedy zkušenosti a odvádějí kvalitní práci. Protože je jich dost, máme možnost si vybrat. Naopak firmy mají zájem být vybrány a nepokazit si dobré jméno.“

Vedoucí správy se poté rozhovořil o největší akci, kterou správa v nedávném období realizovala: „Největším spravovaným tokem je potok Hodonínka, levostranný přítok Svratky. Povodeň v roce 2002 zcela zničila jeho upravenou část v obci Štěpánov nad Svratkou. Nejnutnější povodňové škody byly urychleně odstraněny. Rovněž byla zpracována projektová dokumentace na opravu toku v obci a nad obcí. Náklady dosáhly zhruba 2 milionu korun. Následně byla v roce 2003 provedena oprava koryta toku v obci nákladem 2,8 milionu korun a v roce 2004 až 2005 následovala ještě investiční úprava v délce 1 km nad obcí. Ta byla provedena nákladem 8,7 milionu korun. V současné době se zpracovává projektová dokumentace na odstranění zbývajících

Rakovecký potok

HB Besének

Retenční nádrž Valdíkov

povodňových škod na toku Hodonínky až k hranicím Jihomoravského kraje.“

Na základě získaných zkušeností z těchto povodní, prohlídek vodních toků, připomínek obcí a občanů byly v rámci programu prevence před povodněmi zpracovány investiční záměry a projekty úprav drobných vodních toků. Technickými i biologickými opatřeními se snaží minimalizovat dopad případných povodňových škod. Program dotovaný MZe ČR byl rozdělen na několik etap. V I. etapě v letech 2003 – 2006 provedla brněnská správa 14 stavebních úprav toků a pro II. etapu v letech 2007 – 2010 bylo zpracováno dalších 14 projektů. V šesti případech bude řešením vybudování suchých poldrů. V současné době se zpracovává další etapa výhledu ochrany před povodněmi, a to pro léta 2011 – 2021.

„Na letošní rok plánujeme 11 stavebních akcí,“ doplnil ing. Reitoral výčet záměrů a akcí. „Investice by měly dosáhnout celkem 17 milionů korun a neinvestice dalších 13 milionů. Neinvestičních stavebních akcí plánujeme celkem devět. Na břehové porosty plánujeme vydat 3 miliony korun, celkový počet akcí je zde 27.“

Při dotazu na problémy, se kterými se správa potýká, zmínil ing. Reitoral potíže s některými podnikateli, kteří svévolně kácí části břehových porostů. „Také chataři někdy zlobí,“ doplnil. „Staví načerno a načerno realizují i nepovolené odběry vody.“ Skutečně závažné problémy však správa registruje při některých jednáních s ochranáři. „Jejich pohledy jsou často velmi úzce zaměřené a nezhledňují potřeby dalších účastníků jednání,“ říká vedoucí správy. „Často se jedná o ryby a neodůvodněné požadavky na průchodnost toků. Potíže to působí především při přípravě staveb. Jednání se protahují a realizace staveb zdržuje. Některé okresy jsou tímto přístupem ochranářů známé. Zásadní problém vidíme v tom, že chybí závazná pravidla pro tato jednání. Neexistuje jednotná metodika, a tak se setkáváme s diametrálně odlišnými přístupy při obdobných jednáních v různých místech. Zkušenosti máme různé, často velmi nepříjemné. Je to pro nás problém, který někde řešíme jen s obtížemi.“

Potom si vedoucí správy postěžoval na nekompetentnost pracovníků některých vodoprávních úřadů: „Nekompetentnost vede k vyžadování nadbytečných stanovisek. Někdy jsou tak do jednání neodůvodněně vtahovány další subjekty, často právě ochranáři. Předjet by se tomu dalo konzultováním projektů již ve fázi jejich přípravy.“ Na závěr zmínil ing. Reitoral stavby studánek a zřizování odpočívek v rámci Programu 2000. „Tyto stavby jsou naší pozvánkou pro veřejnost,“ dodal vedoucí brněnské správy toků. „V rámci programu 2000 také likvidujeme invazní rostliny, především bolševník, křídlatky a netýkavky.“

Jan Brandejs
Ředitelství LČR

HB Vápenka

Technika

Správa toků, oblast povodí Dyje – historický exkurs

Služby lesotechnických meliorací s hrazením bystřín (LTM – HB) jsou významným činitelem, ovlivňujícím míru a rozsah protierozní a protipovodňové odolnosti a ochrany území. Lesy České republiky vykonávají tuto činnost prostřednictvím správ toků na drobných vodních tocích v celkové délce cca 19 500 km v rámci celé republiky. Pro české země byla Služba LTM – HB zřízena v Praze v roce 1890 a v Brně 1909, svoji činnost prováděla pod zemským úřadem až do roku 1948, kdy byla začleněna do krajského uspořádání.

V roce 1975 byly LTM – HB sloučeny pod stavební závod JmSL, a to až do roku 1992, kdy vznikla Oblastní správa toků Brno LČR, s.p., se sídlem v Brně na Mírové ulici. V roce 1994 byla správa toků přemístěna do brněnských Husovic, kde sídlila až do roku 2003 i s Oblastním inspektorátem LČR, s.p. V srpnu 2003 znovu změnila svoje sídlo. Nyní sídlí v budově bývalého podnikového ředitelství JmSL v Brně, v centru města.

Oblastní správa toků včetně detašovaného pracoviště v Bojkovicích působila v rámci původního Jihomoravského kraje a měla ve správě 4912 km vodních toků. Po vzniku nové oblastní správy toků ve Vsetíně v roce 2002 zaniklo detašované pracoviště a správě toků v Brně zůstalo v péči 3362 km toků. Dne 1. ledna 2005 pak byla v rámci LČR zřízena Správa toků – oblast povodí Dyje působící ve stejném území jako Povodí Dyje. K dnešnímu dni spravuje přes 2900 km vodních toků.

Sídlo, adresa, kontaktní údaje:

Lesy České republiky, s.p.
ST Brno

Jezuitská 13
602 00 Brno
e-mail: oi16@lesycr.cz
tel: 542 513 200
fax: 542 513 214

Slova, slova, slova. Jak dlouho ještě?

Ač jsem si po tristních zkušenostech z devadesátých a druhé poloviny osmdesátých let zapověděl jakékoli publikování svých názorů na soudobé české lesnictví, nemohu nekomentovat rozhovor v 6. čísle s ředitelem KI Teplice o tom, jak „musíme snížit stavy zvěře v lesích.“

Mé staré oči toho již dost viděly, musel jsem také ledacos, byť s odporem, vydýchat. Přesto s úžasem zírám na údaje o zavřetí LS Klášterec. Shodou okolností jsem nedávno slyšel podobné informace z Děčína. Napočítat na několika desítkách hektarů nevalných pastvin mezi okrajem lesa a intravilánem obce 150 ks jelení zvěře jsem však pokládal za nemístně přehnanou latinu. Zřejmě se budu muset kolegům omluvit. Případá mi nicméně neskutečně až absurdní být donucen taková zjištění považovat za relevantní.

Že krušnohorští jeleni by museli mít paroží z ryzího zlata, aby aspoň částečně byly kompenzovány jimi napáchané škody, to se říkalo již před padesáti lety, jsem pamětník. Existuje bohatá fotodokumentace právě z Krušných hor o tom, jak vypadaly ne stovky, nýbrž tisíce hektarů mladých a středněvěkových smrkových porostů v severních Čechách, totálně zdevastovaných ohryzem a loupáním kůry jelení zvěří. Normálně myslící člověk asi těžko pochopí, že státní pokladna štědře sponzoruje zábavu nepatrné hrstky (2 – 3 promile populace) občanů, přisvojivších si výsadu – ať už to byli za minulého režimu „zasloužilí“ soudruzi, za toho současného ti „úspěšní“, kteří mají peníze, moc a styky – lovit trofeje pro vlastní potěšení a uspokojení, ne ovšem na vlastní náklady. S myslivostí, jako takovou, to nemá nic společného.

Záležitost je o to nepochopitelnější, že řešení je velmi prosté a není třeba nic vymýšlet. Zákon o lesích současný,

Ilustrační foto Ing. Jaroslav Karas

stejně jako ten předchozí, zcela jasně říká, že lesní porosty nesmí být nepřiměřeně poškozovány zvěří. Bdit nad tím ukládá přímo jako povinnost vlastníkům lesů, uživatelům honiteb a orgánům státní správy lesů. Vlastníkem je v daném případě stát zastupovaný konkrétním odborným či výkonným hospodářem, uživatel honitby je také konkrétní osoba, stejně jako příslušný úředník okresu, kraje, ministerstva. Všichni nepochybně umějí číst a ovládají základní početní úkony. To, že údaje statistického výkazu Mysl 1-01 (jmenuje-li se tak dosud) jsou odvozeny metodou cucaného palce, musí vědět každý, kdo s tím má co do činění. Nelze je prostě brát vážně. S trochou aritmetiky je však možné vyhodnocením řady 5–10 ročníků tohoto výkazu zpětně odvodit skutečný stav, tj. počet zvěře v dané honitbě nepoměrně věrohodnější, než je ten tzv. nasčítaný. V případě LS Klášterec – plánovaný odstřel 1500 ks a předtím dosažený 1240 ks (při normovaném stavu 176 ks!) – by jen počet laní vycházel v řádu tisíců, pokud tedy tamní laně nekladou paterčata. Je to vůbec ještě realita? Jsme lesníci nebo trpní účastníci velkochovu spárkaté zvěře? Napadá mě přitom, zda by si něco podobného mohli dovolit vlastníci větších lesních majetků (Schwarzenbergové, Kinští, Kolowratové atd.) nebo obce (Písek, Hradec Králové, Brno atd.). Asi sotva, nemají totiž za sebou miliony daňových poplatníků, kteří by to zatáhli. To jen ze státního krev neteče. A tak bych se na místě státního zástupce dotázal všech výše jmenovaných odpovědných včetně jejich předchůdců, jaké důvody je vedly k tomu, že dlouhodobě flagrantně porušovali § 32, odst. 4 zákona 289/95 Sb. Škody, na nichž společnou rukou nesou vinu, jdou do miliard.

Je víc než dostatečně ověřeno a tedy notoricky známo, že bez zásadní redukce spárkaté zvěře (zvláště jelení) je jakýkoliv pokus o přeměnu stávajících stejnorodých stejnověkových plantáží prakticky beznadějný. Z tohoto hlediska ony druhově, věkově, prostorově strukturované „lesy pro 3. tisíciletí“ (podnikový slogan), kvalitní a stabilní, jejichž obhospodařování je založeno na maximálním využívání tvořivých sil přírody atd. atd. jsou sice květnatá, leč naprosto neseriózní mystifikace. Kdyby totiž byla opravdová snaha uvést věci na pravou míru, bylo na to času dost a dost. Naše verbální lesnictví se bohužel od toho skutečného diametrálně liší. Ke škodě lesa, ke škodě společnosti. S „národním bohatstvím, tvořícím nenahraditelnou ložku životního prostředí...“ (citováno z preambule posledního lesního zákona) se zachází jako s dřavou onucí.

Nakonec ještě poznámku k „Návštěvě KI Teplice“: znám dost slušné poměry děčínské LS. Zajímalo by mě, kdo a jak vykouzil zvýšení ročního etátu těžby na 4,12 plm/ha. Na bývalém LHC Sněžník byl již v osmdesátých letech registrován pokles průměrné hektarové zásoby na cca 50 % celostátního průměru. Zřejmě nikoho nezajímá vývoj zásob a z toho odvozené těžební možnosti v příštích padesáti letech. Carpe diem a po nás potopa. ■

Zdeněk Řehák
Kamenice

Vyjádření Vědecké rady LDF MZLU v Brně ke „Stanovisku vědců...“

Vědecká rada Lesnické a dřevařské fakulty MZLU v Brně se seznámila se „Stanoviskem vědců a odborných pracovníků k ochraně českých lesů“ a na svém jednání dne 21. 6. 2006 k němu přijala naprostou většinou hlasů následující stanovisko:

Dokument je souhrnem na jedné straně konkrétních odborných skutečností, na druhé ale i nepodložených neodborných názorů a omylů. Je nevyvážený významovou hierarchií argumentů i dramtizací vývoje lesa. Stanovisko vytváří dojem, že na rozdíl od „osvícených vědců a odborných pracovníků“ jsou lesníci technokraté, kteří nemají biologické vzdělání a vědě nerozumí. Lesnictví jako samostatné odvětví a v jeho rámci i technické, ekonomické a biologické vědní disciplíny se ale vyvíjejí v lesnický vyspělých zemích, zejména ve střední Evropě déle než 150 let. Vzájemná provázanost těchto jednotlivých součástí tvoří ucelený fungující celek, který je nutno posuzovat komplexně. „Stanovisko“ postrádá nejen tuto komplexnost pohledu, ale i analýzu příčin současného stavu českých lesů, včetně vazby na historii jejich obhospodařování v Evropě i v Česku.

Současný stav našich lesů není optimální. Jeho hodnocení ve „Stanovisku“ má reálný základ a uvádí řadu nepochybných skutečností. Jako hlavní příčina špatného stavu lesa jsou ale uvedeny způsoby hospodaření. Přitom zde není ani zmínka o tom, že lesní hospodářství je více než 100 let ovlivňováno civilizačním procesem a antropogenními vlivy působícími všeobecně a zcela nezávisle na lesnicích, takže např. současné depozice síry a dalších polutantů více než dvojnásobně převyšují limity přijatelné pro lesní půdy.

Za nejproblematičtější část dokumentu lze považovat „Návrh opatření“, a to z odborných i společenských aspektů. Zcela zavádějící je tvrzení, že „české lesnictví konzervativně trvá na hospodářském modelu stejnověkého lesa a paseky“. Obnovní doba 20 až 40 let prakticky u všech hospodářských souborů i legislativou zajištěný minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin (cca 20 až 30 %) jsou naopak zárukou budoucích věkově diferencovaných smíšených porostů. Vedle prvků holosečného charakteru se současné porosty v závislosti na stanovištních podmínkách a konkrétním stavu porostů obnovují i okrajovými, skupinovými a clonnými sečemi.

Velká část signatářů „Stanoviska“ pravděpodobně není dostatečně seznámena s naší lesnickou legislativou. Neví tedy, že velikost holých sečí je omezena pouze na 1 ha (ve zcela specifických podmínkách 2 ha) a limitována je i jejich šířka (maximálně jedno, resp. dvojnásobek výšky mýcených porostů) právě proto, aby nové pokolení lesa odrůstalo pod ochranou obnovovaných porostů. Vyloučení takto limitovaných holosečí je v současné době opatření nesystémové, pokud budou existovat nepůvodní alochtonní porosty s dominantním zastoupením smrku, resp. neproduktivní, zdravotně nevyhovující porosty. S holosečnými prvky (s přirozenou obnovou) pracuje i „přírodě blízké“ pěstování lesů, např. v borových porostech na přirozených borových stanovištích.

Rovněž zjednodušené konstatování o degradačním účinku smrkových monokultur bylo dlouho diskutováno a v současné době lze tento problém shrnout v celé komplexnosti. Souhrnný názor na otázku transformace smrkových monokultur na lesy blízké přírodě byl publikován v knižní publikaci (Spiecker, H. et al.: „Norway spruce conversion – options and consequences“ vydaná Evropským lesnickým ústavem Joen-

Ilustrační foto Ing. Jaroslav Karas

suu v roce 2004), na které se významně podíleli i čeští lesnické vědecké pracovníci.

Podobných nesystémových výpovědí obsahuje „Stanovisko“ celou řadu (obnova přirozené druhové skladby lesů; kultura přípravných a pionýrských dřevin; ponechání mrtvého dřeva v lese atd.). Pouze okrajově je zde zmíněno dřevoprodukční poslání našich lesů, i když dřevo je jedním z mála trvale obnovitelných zdrojů surovin, které má a může mít i v budoucnu naše země k dispozici. „Stanovisko“ je restriktivní k vlastníkům a správcům lesů, poněvadž ani náznakem neřeší systém náhrad a kompenzací za poskytování celospolečenských funkcí lesů na úkor jejich dřevní produkce.

Naprosto nepřijatelné je konstatování, podle něhož by se měl český lesnický výzkum a české školství dostat zpět na evropskou úroveň. Naše úroveň je v této oblasti nejméně tak vyspělá jako ve všech lesnický významných zemích (Německo, Rakousko, Švýcarsko), které prošly etapou obhospodařování stejnorodých a stejnověkových porostů a hospodářským systémem pasečného lesa, a které hledají východiska stejně jako my. Česká republika má rozpracovanou řadu lesnických projektů v cizích zemích a vyváží lesnické know-how do celého světa.

Signatáři „Stanoviska“ mají jistě právo na vyjádření vlastního názoru k problematice českých lesů. Chceme věřit, že byli vedeni upřímnou snahou upozornit na to, že naše lesy jsou národním bohatstvím, které zaslouží v zájmu příštích generací moderní, setrvalý způsob obhospodařování. Formu podání i způsob prezentace „Stanoviska vědců a odborných pracovníků k ochraně českých lesů“ lze ale považovat spíše za politický emotivní dokument, než za seriózní analýzu stavu a návrh jeho nápravy. Tento pohled některých biologů k ochraně českých lesů je natolik jednostranný a nevyvážený, že Vědecká rada Lesnické a dřevařské fakulty MZLU v Brně naprostou většinou hlasů „Stanovisko“ odmítá. ■

Pozn. red.: Text byl nepatrně redakčně zkrácen. Stanovisko vědců a odborných pracovníků k ochraně českých lesů lze nalézt na internetové adrese <http://lesy.drosera.cz/>.

Další tři sokoli stěhovaví vypuštění do volné přírody

Pracovníci Lesů České republiky ve spolupráci s ČMMJ, Policií ČR a Městskými lesy HK vypustili do volné přírody další tři sokoly stěhovavé, zatím poslední ze zhruba tří desítek těchto dravců, které takzvaně reintrodukovali. Ptáci byli vypuštěni metodou volného letu z vypouštěcí klece, tentokrát přímo v areálu Ředitelství LČR v Hradci Králové.

Celá akce začala v pondělí 26. června umístěním zamřížované hnízdní klece na telekomunikační stožár u parkoviště za hlavní budovou. Tohoto úkolu se ujali Ing. Petr Zvolánek a Mgr. Martin Sýkora z odboru marketingu a PR. Nejprve poopravili již poněkud opotřebovanou klec a potom ji na laněch vytáhli do zhruba pětadvacetimetrové výše na plošinu vytvořenou v konstrukci stožáru ze tří trámů. Protože klec váží kolem půl metráku, šlo o docela slušný fyzický výkon. Navíc o výkon artistický, protože pohybovat se s takovou zátěží v konstrukci stožáru, to si nijak nezadá s vystoupením provazochodce. „Nejhorší byl poslední metr,“ vzpomíná Martin Sýkora. „Museli jsme klec uchopit do rukou a shora ji položit na trámky. Byli jsme ale oba už tak unaveni, že nám to trvalo snad čtvrt hodiny. Ještě ke všemu jsme právě v těchhle kritických okamžicích propadli takovému tomu smíchu z vysílení, kdy se člověk směje, a vůbec neví čemu.“

Asi po třech, čtyřech hodinách od počátku akce byla klec nainstalována a řádně zajištěna proti větru. Petr Zvolánek do ní umístil tři sokolí mláďata asi sedm týdnů stará, dvě samice a jednoho samce. „Teď je tady necháme asi deset dnů a budeme je krmit, aby si zvykla a zapamatovala si blízké okolí,“ přiblížil další postup reintrodukce. A aby byla mláďata pěkně na očích, tak umístil do výřezu ve stěně klece videokameru, která vysílala obraz do televizoru v hale ředitelství. Sokoláci se tak recepčním, zaměstnancům pod-

Sokolí samička na vrcholu věže

Cesta vzhůru

Petr Zvolánek při kontrole klece

Sestavování klece

niku i jeho návštěvníkům stali vděčným objektem pozorování.

Vykuchaní holubi, které Petr Zvolánek v pravidelných intervalech mladým dravcům servíroval, jim šli natolik k duhu, že po deseti dnech byli sokoli připraveni k vypuštění. V pátek 7. července se za účasti novinářů a televizních štábů odehrálo „slavnostní“ otevření klecové mříže a mladí sokoli, odchovanci Klubu sokolníků Českomoravské myslivecké jednoty, jehož je Petr Zvolánek předsedou, poprvé zakroužili nad hradeckými lesy. Samečkoví se však přes víkend královéhradecké teritorium omrzelo, v pondělí vystoupal do výšky a vydal se na východ. Díky použití telemetrického zařízení mohl Petr Zvolánek jeho let sledovat: „Nejdřív jsem si myslel, že se vydal jen na kratší průzkumný let, ale záhy bylo zřejmé, že se už nevrátí. Vytrvale letěl směrem k Vamberku a pak kolem Letohradu a Moravské Třebové až na kopce nad Mohelnicí. Tam, necelých sto metrů od rotujících vrtulí dvou větrných elektráren, v koruně smrku spokojeně přenocoval. I druhý den pokračoval v letu na východ. Naposledy jsem ho zaměřoval od Prostějova a to mohl být přibližně nad Zlínem. Pak se mi ztratil z dosahu a myslím, že ještě ten den přeletěl Javorníky a zmizel na Slovensku.“ Narozdíl od

A je to!

Sokol stěhovavý

- kriticky ohrožený druh, jehož populace se momentálně v ČR se pohybuje asi jen kolem 25 párů
- v Evropě a v Severní Americe byl po 2. světové válce silně zdecimován či místně vyhuben kvůli používání pesticidů (DDT)
- od poloviny 90. let je v ČR na vzestupu díky přísným ochranným opatřením (ochrana biotopů a reintrodukce)
- žíví se téměř výhradně pernatou kořistí (zpěvní ptáci – drozdovití, krkavcovití apod., ze savců častěji jen netopýři)
- při střemhlavém útoky dosahuje neuvěřitelné rychlosti letu – nejvyšší skutečně naměřená - 465 km/h, při vodorovném letu je jeho rychlost nižší (kolem 100 km/h),
- u mladých sokolů je poměrně vysoká přirozená úmrtnost, nejkritičtějším obdobím je první rok života – zahyne až 80%
- přirození nepřátelé – kuna, liška, krkavec, výr a jiní pernatí dravci, nejrůznější nemoci a vnitřní parazité
- další nebezpečí představují pro dravce nástrahy z prostředí lidských obydlí jako např. dráty elektrického vedení, prosklené plochy apod.
- při dobré péči (v zajetí) se může dožít až 25 let věku, v přírodě se tato hranice pohybuje kolem 10 let

samečka zůstaly sokolí samice místu svého vypuštění zatím věrné a i po týdnu se do otevřené klece, ve které vždycky najdou něco k snědku, ochotně vracejí.

K záchrannému programu pro sokola stěhovavého a raroha velkého v ČR se Lesy České republiky, s.p., spontánně přihlásily v roce 1995 a již od roku 1996 prostřednictvím reintrodukce, tedy vypouštěním v zajetí odchovaných sokolích mláďat do přírody, přímo přispívají k obnově populace tohoto kriticky ohroženého druhu. Mimo reintrodukci sokolů se na spravovaném majetku LČR podílí na praktické ochraně biotopů včetně hnízdišť všech chráněných živočichů, tedy i přirozeně hnízdících sokolů, rarohů, orlů a řady dalších druhů ptáků, například tetřevů či tetřívků. ■

Jaroslav Jonáš
Ředitelství LČR
Foto: Jaroslav Jonáš, Jiří Stonawski

Koza bezoárová (*Capra aegagrus*) dělala zadarmo to, co se dnes dělá za peníze

Koza bezoárová pochází ze Střední a Malé Asie. Domovem byla i na Krétě. Byla vysazena na některých ostrovech ve Středoziemním moři, a také v České republice – v oboře Pálava.

K prvnímu vysazení kozy bezoárové do obory Pálava došlo v r. 1953. Stalo se tak z podnětu vysokoškolského pedagoga Doc. Karla Kostroně z tehdejší Vysoké školy zemědělské, fakulty lesnické v Brně, který byl inspirován pokusy s aklimatizací kozorožců na Javorině v Belanských Tatrách. Ty však po šedesáti letech skončily neúspěšně. Doc. Kostroně přišel s myšlenkou vysadit kozu bezoárovou do teplých poměrů Pavlovských vrchů na jižní Moravě, a to zvěř získanou ze zoologických zahrad, tedy již částečně domestikovanou. Nesporně ho k tomu záměru vedla i skutečnost, že počet koz bezoárových v Evropě, včetně Kréty, se snížil na minimum. Byl tedy veden ušlechtilou snahou záchrany populace tohoto druhu.

S jeho návrhem souhlasily i tehdejší Jihomoravské státní lesy a potažmo i lesní závod Břeclav, který byl později sloučen s lesním závodem Židlochovice. Tehdejší ředitel LZ Břeclav Gottwald zorganizoval v roce 1953 nákup koz bezoárových z pražské zoologické zahrady a vysadil je mezi zvěř dančí, mufloni a srnčí, která v té době byla již v oboře Pálava chována. O rok později, tedy v roce 1954, byl dovezen další kozel, kozy a kůzle. Tato zvěř tvořila základní stádo začínající-

cího chovu. K posílení tohoto chovu a osvěžení krve došlo v letech 1966 až 1977. Tentokrát se jednalo o kozy bezoárové z brněnské zoologické zahrady. Nejprve byl dovezen jeden kozel a později další kozel se čtyřmi kozami. K nim pak byl dokoupen ještě další kozel. Tato zvěř z brněnské zoologické zahrady byla před vypuštěním do pálavské obory aklimatizována v obůrce v oboře Bulhary, kde prošla veterinární kontrolou a dozorem. Ukázalo se, že zoologická zahrada dodala zvěř

značně promořenou parazity a jedna koza i přes veškerou péči uhynula. Navíc zvěř trpěla přerůstáním spárků. První z těchto kozlů vypuštěných na Pálavě se zabil a druhý byl uloven zahraničním lovcem. Toulce jeho trofeje byly 92 cm dlouhé. Až do roku 1976 byly kozy bezoárové zahrnovány odbornou péčí a obdivem laické veřejnosti. Od tohoto roku však začínají tlaky a připomínky ke kozám na Pálavě, které vyvrcholily přijetím zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Celá obora byla zařazena do 1. zóny NPR Děvín a následně bylo rozhodnuto o vymístění kozy bezoárové z Pálavy. K faktickému ukončení třiačtyřicetileté historie přítomnosti koz bezoárových na Pálavě došlo 18. 1. 1996 odchycením a přemístěním posledních kusů.

Důvodem likvidace kozy bezoárové na Pálavě byla její nepůvodnost a údajná škodlivost na květeně. Chráněná krajinná oblast Pálava byla v roce 1988 prohlášena biosférickou rezervací UNESCO a koza bezoárová byla prohlášena za ničitele její vzácné a překrásné vegetace. Tato botanická perla jižní Moravy si jistě právem zasluhuje velkou ochranu, aby její hodnoty byly zachovány i příštím generacím. Je ale těžce pochopitelné, jak se až do této doby mohlo na Pálavě zachovat a udržet tolik druhů vzácných rostlin, když tam obora stála již před rokem 1885 (přesné založení obory není známo). Na ploše 299 ha se tam historicky vyskytovalo 400 kusové stádo daňčí zvěře, téměř 140 kusové stádo zvěře mufloni a ještě před 30 lety se tam stíhlo až 150 zajíců ročně. K tomu tam žilo cca 30 kusové stádo koz bezoárových. Jak je možné, že tolik zvěře na poměrně malé ploše „vypáslo“ Pálavu až do takového stavu, který svou mimořádnou kvalitou umožnil vyhlášení biosférické rezervace UNESCO? V současné době agresivní traviny i dřeviny snižují výměru stepní a lesostepní části Pálavy, a tak se v nejnovějším plánu péče pro Národní přírodní rezervaci Děvín, tedy pro lokalitu bývalé obory Pálava, objevila pasáž: „Je třeba pro plochu 45 ha bývalých pastvin na vhodných plochách po vyřezání náletových dřevin, zavést pastvu omezeného počtu hospodářských zvířat“. Koza bezoárová to asi neuměla a proto musela být z Pálavy vyhoštěna. Co k tomu dále dodat? Předně, že to, co dělala koza bezoárová zadarmo, dělají dnes lidé a domácí kozy za peníze. A také to, že existují zákony dobré, ale i nedokonalé a špatné, což dokladují jejich neustálé změny a doplňky. Do které kategorie lze zařadit zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody, to nám nepřísluší hodnotit. Nebo že by ano? ■

Ing. Jiří Mičoušek,
bývalý pracovník KI Frýdek Místek

Koza bezoárová na Českolipsku

Po rozporuplném rozhodnutí ochrany přírody o zrušení chovu kozy bezoárové na Pálavě rozhodlo vedení podniku Lesy České republiky, s.p., že populace této zvěře v ČR bude zachována. Jako nová lokalita pro její chov byla vybrána obora Vřísek na Českolipsku.

V roce 1994 bylo na Pálavě odchyceno prvních pět kusů ve složení dva kozlové, jedna koza a dvě kůzlata. Vzápětí po vypuštění do obory Vřísek jeden z kozlů překonal kamennou oborní zeď a utekl do volné přírody. V dalším roce byly do obory převezeny tři kozy a v roce 1996 tři kozlové a tři kozy. I v tomto případě jeden z kozlů utekl. Základem chovu kozy bezoárové v oboře Vřísek se tak stalo celkem dvanáct kusů převezených z Pálavy. Velice rychle si kozy oblíbily skalnatou část obory kolem bývalého loveckého zámečku, kde je i jeskyně, kterou kozy v době nepříznivého počasí využívají jako úkrytu. Zajímavostí je, že se kozy zdržují poměrně na malé ploše. Obora má výměru 230 ha a kozy se pohybují pouze na její čtvrtině.

S populací mufloní zvěře, která je hlavní zvěří obory, se velice dobře snáší. Dá se říci, že si vzájemně vůbec neprekážejí. Je pochopitelné, že i u nás se našlo několik odpůrců chovu kozy bezoárové v oboře Vřísek. Svůj odpor zdůvodňovali negativním vlivem populace této zvěře na bylinné patro v oblasti jejich výskytu. Z tohoto důvodu byly oploceny dvě kontrolní plochy každoročně vyhodnocované výzkumným ústavem. Výsledky vyhodnocování kontrolních ploch jednoznačně potvrzují větší pestrost bylinného patra mimo tyto oplocené plochy. Znovu se potvrdilo, že odpůrci chovu této zvěře používají neověřené argumenty a jsou v opozici jen proto, že je módní bojovat proti všemu, co není ve střední Evropě původní.

Normovaný stav kozy bezoárové v oboře je 40 ks a k dnešnímu dni je stav populace celkem 32 kusů. Nárůst početních stavů zvěře je pomalejší, než se původně předpokládalo. Hlavním limitujícím faktorem je doba kladení mláďat, která spadá do období od konce ledna do března. Vlhké chladné

počasí v den kladení mláďat dokáže podstatným způsobem zredukovat přírůst. Pokud je ovšem v den kladení sušší počasí a kůzle rychle oschne, pak bez větší újmy přežívá i mírnější mráz. Porovnáme-li klimatické podmínky Pálavy a obory Vřísek, je jejich nový domov trochu chladnější. Celkově lze hodnotit chov kozy bezoárové na Českolipsku jako poměrně úspěšný s dostatečnou perspektivou k tomu, aby v budoucnu byl i částečně výnosový. Ze strany myslivecké veřejnosti je velký zájem o poplatkový lov, který zatím byl zrealizován pouze ve třech případech. Vždy se jednalo o předem povolený mimořádný odlov přestárých kusů nevhodných pro další chov. V budoucnu po dosažení normovaných stavů počítáme především s prodejem živé zvěře, případný poplatkový odlov by měl být pouze okrajovou záležitostí.

Populace kozy bezoárové na Českolipsku je nejsevernější chov této zvěře v Evropě a v celém regionu se těší poměrně značnému zájmu. Po předchozí domluvě na lesní správě je zájemcům umožněna procházka oborou s možností prohlídky této zvěře a návštěva Máchovy vyhlídky. Vzhledem k tomu, že kozy nejsou loveny, jsou značně důvěřivé a dají se snadno nafotit nebo nafilmovat. Chov kozy bezoárové v oboře Vřísek byl již několikrát prezentován na programech české televize a kameramani si chování kozy při natáčení velice pochvalovali. Závěrem bych si dovolil oslovit všechny kolegy, kteří zvolí Českolipsko pro svoji dovolenou, aby jeden z výletů po okolí spojili i s návštěvou obory Vřísek. ■

Ing. Jaroslav Junek
lesní správce LS Česká Lípa

V Jizerských horách byla vyhlášena oblast chovu tetřívka obecného „Jizerská“

Dne 13. 6. 2006 nabylo právní moci rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje o vymezení oblasti chovu tetřívka obecného „Jizerská“! Oblast zahrnuje celkem 22 115 ha náhorní plošiny Jizerských hor v 16 honitbách, jejichž držitelem je státní podnik Lesy České republiky. Aktem jejího vyhlášení se završuje pětiletá snaha ornitologů, lesníků i ochránců přírody o podporu jizerskohorského „černého rytíře“.

Proč chránit tetřívka právě v Jizerských horách? Na základě zjišťování početnosti jeho populace Českou společností ornitologickou zde bylo v roce 2000 evidováno 77 kohoutů a 29 slepic, v následujícím roce 93 kohoutů a 34 slepic. Roku 2005 SCHKO JH uvádí celkem 96 kusů. Uživatelé honiteb k 31.3. 2006 vykazují početní stav 118 kusů. S přihlednutím k údajům o početnosti tetřívka obecného v celé České republice lze vyvodit, že v současné době Jizerské hory disponují cca 8–12 % populace tetřívka v rámci České republiky a patří tedy k celostátně významným lokalitám tohoto ptačího druhu. Za kritický početní stav je zde přitom považován stav tetřívčí zvěře ve výši 100 kusů.

Podíváme-li se do nedávné historie, po dvouletých přípravách byl v roce 2003 na LS Jablonec n/N schválen nový hospodářský plán. V rámci kategorizace lesů zde byla ve třech lesních odděleních vylišena subkategorie 32 h. Jde o lesy zvláštního určení, v nichž jiný důležitý veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření. Konkrétně se jedná

o plochy pro přímou podporu zvyšování početnosti tetřívka. Pro nás lesníky je jistě potěšitelné, že se tyto lokality v roce 2004 staly jádrem vyhlášené Ptačí oblasti Jizerské hory dle NATURY 2000 (celkem 11 674 ha).

Cílem oblasti chovu tetřívka „Jizerská“ je celoroční aktivní ochrana a podpora výskytu silně ohroženého ptačího druhu. Zásady chovatelských opatření se orientují na aktivní ochranu, a to především v ročních obdobích, která jsou limitující pro jeho populační dynamiku (tok, hnízdění, výchova kuřat, zimní období). Celoroční aktivní ochrana a podpora druhu spočívá ve využití všech zákonných ustanovení lovu, zejména § 2, odst. 2 vyhlášky 245/2002 Sb. Konkrétně se jedná o celoroční odlov prasete divokého bez omezení věku a pohlaví, dále kuny lesní, kuny skalní, jezevce lesního a samozřejmě také lišky obecné. Všechny uvedené druhy jsou potenciálními predátory na zemi hnízdícího a zpravidla i nocujícího tetřívka. Dále je nutné přizpůsobit a usměrnit všechny společenské (turistika, sportovní akce aj.), ale i myslivecké a lesnické aktivity v těsném okolí tokanišť v období

Svahy Jizerských hor

Černý rytíř

od 1. dubna do 15. května běžného roku, aby byl zajištěn maximální klid v době tetřevího toku. Vzhledem k nadmořským výškám i časovému rozpětí nejsou tím významně omezeny jarní pěstební práce ani odlov srnců nájemci honiteb.

I když oblast chovu tetřívka „Jizerská“ byla vymezena na základě společného návrhu držitelů honiteb, konkrétně ředitele KI Liberec a lesních správců LS Jablonec n/N a LS Frýdlant, lesníci si dobře uvědomují, že má-li dojít k naplnění cílů oblasti, musí být její myslivecký rámec rozšířen také o hledisko politické, ochranářské i ornitologické. Proto je dnes již schválený návrh statutu oblasti společným dílem pracovníků Krajského úřadu Libereckého kraje, Správy CHKO Jizerské hory, České společnosti ornitologické i zástupců LČR.

V letu

Z Jizerských hor

Z Jizerských hor

Vyhlášení oblasti chovu tetřívka nemůže být jen dobrým důvodem k rozšíření „loveckých možností“ ve smyslu zákona. Je to především další závazek vůči silně ohroženému ptačímu druhu, který je skutečnou perlou a ozdobou v posledních letech tolik zkoušené jizerskohorské přírody. ■

(Pozn. red.: Zájemcům o podobnosti projektu autor poskytne vzorovou dokumentaci)

Text a foto: Ing. Libor Dostál
KI Liberec

„Tetřev je pták pestřejší a hezčí než páv!“

*Ibrahím Ibn Jakúb
židovský obchodník, 10. století*

Díl dvanáctý: Stromy

Fotografovat stromy není obtížné. Už z toho důvodu, že nám příroda nabízí celou škálu možností. Jen vždy záleží na fantazii fotografa. Strom je vždy dílo přírody, nádherný skvost, který zvětšujeme. Neplatí zde žádné pravidlo, jako je tomu např. u architektury, kdy musíme dodržovat určité zásady, aby se nám nekácely svislé linie a fotografovaná budova pak na snímku nepadala.

U fotografování stromů si můžeme dovolit cokoli. Možná právě nahnutí stromu může naopak působit esteticky, než když strom fotografujeme v jeho normální poloze. Fotografování stromů se stalo i určitou módní záležitostí v oboru fotografie. Nejen u nás, ale i v zahraničí se vydavatelé kalendářů zabývají otázkou stromů. Proto můžeme spatřit tituly nástěnných kalendářů „Stromy“ nebo prostě jen „Strom“, kde se potom autoři snaží ztvárnit strom v každém ročním období.

Fotografování stromů v jarním období nám může příroda napomoci i v tom směru, že se můžeme zaměřit na rašící listy nebo květy. Vždyť i kvetoucí javor nebo první listy buku nabízejí nepřeberné množství fotografické tvorby. V létě nám pomůže zase olistěný strom a možná i letní obloha s nádhernými mraky, což je kulisa, která nemůže mít chybu. Podzim je dílo samo. Hlavně velká škála barev a listů nás nemůže nechat klidnými, a tak v tomto období se tvoří nejvíce. A jsou to nejen fotografové, ale i malíři, kteří se nechávají inspirovat podzimní přírodou. K tomu ještě můžeme zachytit mlhu, která nám napomůže k nádherným obrazům. Zima rovněž nahrává všem fotografům, ať již se jedná o zasněžené stromy (obr. 1) nebo jen omrzlé, kdy jinovatka obalí větve, kde potom můžeme často využívat i detaily.

Fotografovat stromy můžeme proto v každém ročním období, a to z různých vzdáleností. Někdy fotografujeme celé stromy, které mohou být umístěny na horizontu či v porostu nebo stojící samostatně. Nemusíme se bát ani detailů, kdy oblíbeným motivem je kůra stromu, která někdy tvoří zajímavé obrazce. I bližší pohled na kořeny působí velmi fotogenicky. Zajímavé snímky můžeme udělat i tím způsobem, že fotografujeme stojící kmen stromu tak, že u paty stromu přitiskneme fotoaparát těsně ke kmenu a fotografujeme pohled vzhůru. Tyto snímky působí velmi zajímavě. Může se jednat o štíhlý kmen borovice nebo naopak pokroucený kmen starého dubu. Vždy budou snímky působit zajímavě.

V případě nedostatku světla musíme použít stativ a v některých případech i blesk, abychom prosvítili tmavou část objektu (obr. 2). Velmi dobře se ztvárňují i detaily suchých nebo padlých stromů, které leží na zemi. Zde se vyplatí použít i širokoúhlé objektivy. Na druhé straně můžeme při fotografování využít i teleobjektiv 200 mm (obr. 3). Nejen, že nám přiblíží objekt, ale i oddělí pozadí. Fotografujeme-li strom na horizontu, nesmíme zapomínat na mraky. Na (obr. 4) je ukázka, kdy nám vhodné mraky dokreslí dominantu stromů, které trčí k obloze.

Vhodné osvětlení a především slunce je nedílnou součástí některých snímků. Na (obr. 5) vidíme, jak může slunce pomoci záběru. Jedná se o buk, který má na podzim barevné listy a stojí uprostřed smrkového porostu. Ovšem jen ranní paprsek slunce, který proniká do porostu, stačí k tomu, aby na chvíli ozářil část barevného listí. Takové unikátní snímky se mohou získat náhodně, nebo naopak na ně čekáme řadu hodin, jako tomu bylo v tomto případě, kdy jsem u Kvildy na Šumavě objevil tento strom.

Jaromír Zumr st.

Obr. č. 1

Obr. č. 2

Obr. č. 3

Obr. č. 4

Obr. č. 5

Den s LČR na LS Hluboká nad Vltavou

Dny s LČR pořádané LS Hluboká nad Vltavou jsou specifické tím, že program, který pracovníci LS připraví, se neúčastní rodiny s dětmi, ale žáci základní školy pod vedením třídních učitelů. Letošního již čtvrtého ročníku se dne 21. června zúčastnili žáci 1.–7. třídy ZŠ Hluboká nad Vltavou a 1. a 4. třídy Církevní ZŠ z Č. Budějovic v celkovém počtu „pouze“ 330 dětí oproti očekávaným 400.

Žáci během přibližně 6 km procházky, která z větší části vede Starou oborou, vždy absolvují různé znalostní (poznávání dřevin, květeny, ptáků, stop zvířete, trofejí atd.) a sportovní disciplíny (chůze po laně, pytláda). Děti byly zaměstnanci LS zkoušeny většinou po skupinkách, znalosti byly podle věku různé a je možno říci, že každý si odnesl kousek nového poznání. Je potěšitelné, když se v závěru dozvíte, že spolužáci překazili malému bojovníkovi ničení hojně kvetoucích náprstníků velkokvětých, které v jeho očích představovaly nepřátele hodné setnutí hlavy. Vztah k přírodě se dostal do sporu možná s počítačovou hrou, kde jsou bitvy na život a na smrt zcela běžné.

Na lanové lávce

Mléč nebo klen?

Po příchodu do cíle čekalo na unavené soutěžící občerstvení v podobě porce pečeného masa a nutných tekutin, které účastníci dostali také na startu. Po krátkém odpočinku pak následoval odpolední program, který moderátor rádia Faktor zakončil losováním tomboly, jemuž asistovali pan Petr Vok, poslední rožmberský vladař, a jeho choť paní Kateřina z Ludanic. Téměř 40 dětí si odneslo hodnotné ceny od LČR, s.p., již při příchodu však každý účastník obdržel na památku puzzle a dřevěný medailon.

V průběhu odpoledne měly děti možnost vyzkoušet své umění v jízdě na koni, střelbě na laserové střelnici, soubor renesančních tanců Fioretto z Českého Krumlova předvedl a také učil děti tance z doby gotické a renesanční. Děti měly možnost sledovat práci mistra sochaře Petra Fridricha – FÍDI z Pohádkového domu v Č. Krumlově, stejně jako si zahrát divadlo s dřevěnými loutkami, které pro ně z tohoto domu přivezl Ing. Vondrouš. Již tradiční a velmi oblíbenou atrakcí byl jako vždy mistr Jura Magic – Balloon Twisting (Jiří Janovský) z Hluboké nad Vltavou, který svými zvířátky, květinami a dalšími krásnými věcmi z balonků nestíhal uspokojit zájem dětí.

Vzhledem k slunečnému počasí bylo vítaným zpestřením (kterému neodolali ani někteří dospělí) sprchování vodním dělem, jehož se ochotně ujali hlubočtí hasiči v čele s velitelem sboru panem Karvánkem – shodou okolností školníkem ZŠ. Z ohlasů, které jsme během dne i později zaznamenali, je zřejmé, že se tato akce vydařila a lze jen poděkovat zaměstnancům LS Hluboká nad Vltavou za přípravu a práci během akce. K úspěchu přispělo také pěkné počasí, kterému jsme sice neporučili, ale i přesto bylo na naší straně. ■

Ing. Jan Zasadil
lesní správce LS Hluboká nad Vltavou

Na konička si vyskočím

Den v lese na LS Frýdlant

V úterý 13.června tohoto roku uspořádali pracovníci lesní správy Frýdlant ve spolupráci s Českou lesnickou společností akci pojmenovanou Den v lese pro více než 70 dětí z prvního stupně základní školy v Raspenavě. Jejím hlavním cílem bylo ukázat školákům, co v lese děláme, proč to děláme a jak to děláme. Zároveň jsme zjišťovali zájem ostatních škol na Frýdlantsku o podobnou exkursi do lesnického provozu.

Celá akce byla zahájena u bývalé hájenky Zátíši ukázkou norování lišek v umělé noře. Výkonem obou jezevčiček byly děti nadšeny. Poté vyrazily jednotlivé skupiny pod vedením místních lesníků na prohlídku jednotlivých stanovišť. Cestou si každý mohl zkusit změřit tloušťku a výšku stromu (pozornost upoutal zejména přírůstkový nebozez), zasadit stromek nebo u krmelce při povídání o myslivosti potěžkat jelení či daňčí paroží... Asi největší zájem vzbudil probírkový harvester Timberjack. Do jeho kabiny se chtěli podívat úplně všichni. A ti nejdovážlivější si pod vedením operátora mohli zkusit skácet a zpracovat strom. Pro zpestření byla jedna zastávka věnována pohraničnímu opevnění z předválečných let.

Závěrečné opékání buřtů se stalo symbolickou tečkou za příjemně prožitým dnem, který bude dětem připomínat i malý dárek od lesní správy. Všichni zúčastnění pracovníci odvedli veliký kus práce a v praxi si ověřili, že dokáží připravit pro školní děti zajímavý program, který zároveň pozitivně formuje pohled těch nejmenších na naše lesní hospodářství. ■

Ing. Otto Kučera
Lesní správa Frýdlant

Ukázka norování na umělé noře

Seznámení se s harvestorem Timberjack

Zastávka u čs. pohraničního opevnění z let 1935-38

Závěrečné opékání buřtů

Odborná exkurze v Rumunsku

Ve dnech 7. až 13. června 2006 Lesní správa Jeseník ve spolupráci s Jesenickou lesnickou společností zorganizovala odbornou exkurzi u státních lesů v Rumunsku – pohoří Maramureš. Vzhledem k nutnosti překonání větších vzdáleností na silnicích horší kvality byly využity noční přesuny. Odjezd byl 7. 6. v 18 hod. a příjezd zpět 13. 6. v 5 hodin ráno.

Pohoří Maramureš se nachází v severním Rumunsku a je součástí karpatského pohoří. Rozkládá se při hranici s Ukrajinou, velkou část hranice tvoří řeka Tisa. Hlavním městem oblasti je Baia Mare. Pohoří je porostlé hustými lesy, mezi dubovými a bukovými porosty a loukami se pasou stáda ovcí, skotu a koní. Zapadlé vesnice jsou velmi těžce dostupné po hrbolatých, neudržovaných silnicích. Krajské ředitelství státních lesů se nachází v Baia Mare, lesní závod sídlí v Sighetu. A právě pracovníky tohoto závodu byl pro exkurzi připraven program.

Lesní závod Sighetu se rozkládá zhruba na výměře 10 700 ha státních lesních pozemků a 3600 ha pozemků soukromých. Ve státních lesích se těží ročně 21 tis. m³, v soukromých cca 8 tis. m³. Organizačně je závod rozdělen na 4 polesí, tato polesí mají zhruba 5 revírů. Dřevinná skladba lesních porostů je tvořena ze 70 % bukem, z 15 % dubem a z 15 % smrkem. Těžební činnost je na 50 % zadávána firmám po provedených dražbách a prodej dříví je realizován u „P“. Celkem 50 % objemu je obchodováno státními lesy. Pěstební činnost je ze 100 % zajišťována v režii závodu.

První odbornou ukázkou byla lesní úzkokolejná železnice údolím řeky Wasser. Byla postavena v letech 1933 až 1938 investorem z Maďarska. Po celou dobu byla využívána a provozována německou komunitou osídlenců v této oblasti. Výchozí stanice ve Viseul de Sus se nachází v 300 m n. m., konečná stanice leží 1200 metrů nad mořem. V současnosti je železnice provozována jak pro odvoz dříví, tak i turisticky, a hlavně je dopravním prostředkem a jediným způsobem zpřístupnění zapadlých vesnic. Ročně se jí svezou cca 120 tis. m³ dlouhého i krátkého dříví. Délka je 42 km, mimo to má několik kratších větví do vedlejších údolí. Těžaři těží dříví převážně MP Husquarna 365, přibližováno k železnici je po krátkých, nově budovaných svážnicích, SLKT TAF 657.

Další ukázkou byla rezervace, z našeho pohledu spíše genová základna, pro dub zimní „Rezervace de Seminte nr. 15“. Lesníci nám vysvětlili způsob hospodaření, včetně ochrany stávajícího porostu proti poškozování přibližováním z jiných lokalit. V lesní školce byli účastníci seznámeni s organizací školek u lesního závodu, kde hlavní pěstovanou dřevinou je dub

Expediční sklad

Veselý hřbitov

a méně modřín. V roce 2006 bylo vyzvednuto 80 tis. ks dubů pro vlastní potřebu a 40 tis. ks pro prodej. Práce se provádějí převážně ručně – i zde je nedostatek vhodných pracovníků.

V Sepence byli členové exkurze podrobně seznámeni s hospodařením na pstruží farmě s produkcí 20 t tržní ryby za rok. Matečné ryby pro chov zde získali jednak z místních říček, a také dovozem z Dánska. Vodu potrubím odvádějí z řeky do nádrží, kde se čistí. Je to nutné, protože část oblasti nad touto lokalitou je v soukromém vlastnictví a při těžbě a přibližování dochází nepředvídatelně k zakalení vody. Odchov ryby provádějí komplexně ve všech vývojových stádiích. V nočních hodinách je celý areál hlídán psy, protože zde škodí hlavně vydra, čáp černý. Zatoulal se sem i medvěd a byl odstřelen. Ekonomicky, při ceně krmiva 1 EUR/1 kg a ceně prodaných ryb 5 EUR/1 kg není provoz ziskový.

Mimo výše popsaných odborných ukázek zhlédli účastníci exkurze v Sapantě „Veselý hřbitov“ (Cheerfull Cemetery, Cimitirul Vesel), nově zbudovaný celodřevěný kostel (Manastirea Sapanta Pen), nově vybudovaný klášter pravoslavné církve a mnoho pro tuto oblast typických vrat, která jsou zdobena komplikovanými řezbářskými pracemi a lze je hodnotit jako umělecká díla. Při společenském večeru s rumunskými lesníky byla ochutnána specialita „jehně na rožni“, a také místní pálenka. K úspěchu pomohl rovněž sponzorský dar Pivovaru Holba z Hanušovic a výrobky Selské pekárny z Jeseníku.

Exkurze se zúčastnilo celkem 39 pracovníků z řad Lesů ČR (LS Jeseník, Rychnov n.K., Ruda n.M., Hanušovice, Šternberk a LZ Kladská), MŽP ČR, CE WOOD, a.s., All Wood, a.s., MÚ a jiných soukromých firem. ■

Ing. Jaromír Latner, CSc.
lesní správce

Cesta do hor

Horní sklad, v pozadí celnice

Železniční depo

Expediční sklad

Mistrovství Evropy loveckých trubačů v Dánsku

Ve dnech 8. a 9. července 2006 se spojený soubor loveckých trubačů LČR, LS Javorník a LS Jeseník, ve složení J. Výmola, R. Jeřábková, J. Haška, P. Haška, R. Procházka a L. Kohoutek, zúčastnil Mistrovství Evropy loveckých trubačů.

Mistrovství se konalo v Dánsku v městečku Horsens, kde vlastní vystoupení probíhala v reprezentačním areálu Forum Horsens. Zastoupeny byly státy – SRN, Dánsko, Rakousko, Švédsko, Holandsko a Česko. Soutěžilo se ve dvou skupinách, a to s nástroji v ladění „B“ a v ladění „ES“. V první skupině bylo přihlášeno 19 souborů, ve druhé pak 11 souborů. Velikost souborů se pohybovala v rozmezí od 4 do 29 členů. Dirigent byl dle propozic z vystupování vyloučen. Z českých souborů soutěžili v první skupině „Trubači VLS ČR“, „Trubači LDF Brno – Dan“ a „Trubači LDF Brno – San“. Ve druhé skupině pak „Soubor trubačů LČR“, a „Trubači OMS Přerov“.

Jednotlivá vystoupení sestávala u první skupiny souborů ze tří skladeb povinných, u druhé skupiny jen ze dvou. U obou skupin byla ještě skladba volná. Porota hodnotila dodržení notové předlohy a hudebnost vystoupení, zvuk a intonaci, složitost volných skladeb a celkový dojem z vystoupení. Buď pět u první, nebo tři rozhodčí u druhé skupiny měli k hodnocení 0-13 bodů přepočítávaných koeficienty stanovenými pro jednotlivá kritéria. Jaké byly výsledky českých souborů? Ve skupině s „B“ laděnými nástroji obsadil soubor „Trubači LDF Brno-Dan“ 8. místo, „Trubači LDF Brno-San“ 9. místo a „Trubači VLS ČR“ 11. místo. Ve skupině s „ES“ laděnými nástroji obsadil soubor „Trubači OMS Přerov ČR“ 2. místo a soubor „Trubači LČR ČR“ 7. místo.

Pořadatelé věnovali celému průběhu mistrovství velkou pozornost a publicitu, o čemž svědčí i zahajovací projev Jeho královské Výsosti prince manžela, primátora města Horsens a mnoha jiných hostů. Slavnostní ukončení s vyhlášením vítězů a předáváním cen se uskutečnilo v centru města v blízkosti radnice. Za úspěšné vystoupení a tím i reprezentaci nejen Lesů ČR, ale i České republiky patří poděkování celému našemu souboru, zejména pak R. Jeřábkové za odborné vedení, J. Výmolovi za organizační zajištění a J. Haškovi a L. Kohoutkovi za bezpečnou přepravu. Poděkování účastníků za to, že mohli na mistrovství vystoupit, pak patří státnímu podniku Lesy ČR.

A ještě několik informací navíc. Soubor byl ubytován v Gudena Campingu u říčky Gudena v rekreační chatce. K dispozici zde byl bazén, společné sociální zařízení a společenská místnost s televizí, kde bylo možno sledovat závěr mistrovství světa v kopané. Ve stejném místě byli ubytováni i soutěžící z LDF Brno a OMS Přerov. Volný čas trubači využili k debatám o problémech v „Klubu trubačů ČR“, k rozcvičování, a také k fotbalovému zápasu. To vše ve velmi přátelské atmosféře. Lze si jen přát, aby možnost k podobným vystoupením a tím i k reprezentaci LČR, ČR a místních regionů bylo i v budoucnu víc. ■

Ing. Jaromír Latner, CSc.
lesní správce

Společné foto

Žalmanova cesta na Pozořicku

„Zrodilo se příliš mnoho lovců těžících z myslivosti jako z nevyčerpatelné studnice osobní zábavy, ale prořídly řady myslivců školených a ukázněných. Jest nutno míti na paměti, že zvěř jest jměním národním, z něhož lze těžiti pouze výnos, ale bez dotčení podstaty statkové. Uvažme, že zaniklý živočich musí býti ze seznamu tvorů vymazán na věky. Proto jest nutno se zvěří hospodařiti opatrně a svěřovati ji péči osob charakterních a myslivecky školených.“

(J. Žalman, Základy myslivosti)

Nejenom moudrým myslivcem, ale i výborným lesníkem a člověkem byl pan Josef Žalman. Dlouhá léta působil jako správce lichtenštejnských lesů na Pozořicku. K uctění jeho osoby vznikla i různá místní pojmenování: Žalmanova studánka, chata Žalmanka, Žalmanův kámen, Žalmanovy douglasky. V roce 2004 byla zřízena nová turistická značka z Pozořic do údolí Hostěnického potoka k lovecké chatě Jelenici. Lesní část této turistické trasy vede právě kolem „Žalmanových pomníčků“ a obecní zastupitelstvo Pozořic proto přijalo oficiální název trasy – Žalmanova cesta. Pěkná a nenáročná vycházka vás zavede také na místo, kde stával hrad Vildenberk. O jeho historii se dozvíte z nově umístěné informační tabule. Po cestě je několik lesních studánek a dojdete-li až k chatě Jelenici, můžete obdivovat kouzelné okolí, o které se starají členové Českého svazu ochránců přírody z Pozořic. Je zde mokřadní louka, tůň pro obojživelníky, alej, ale také pěkné posezení s ohništěm přímo u chaty. Chatu máme pronajatou od Lesů ČR a je využívána již šestnáct roků jako ekocentrum, zároveň slouží čtvrtým rokem jako terénní výukové pracoviště SEV Větrák (středisko ekologické výchovy).

Mnohé další zajímavosti si můžete přečíst na stránkách <http://vetrak.pozorice.cz>, kde najdete i kontakty, pokud byste k nám chtěli zavítat. ■

Mgr. Aleš Tinka

Tabule Vildenberk

Sedmdesátiny Oldřicha Novobilského

Dne 21. srpna 2006 se dožívá 70 let lesník, myslivec, kynolog, včelař a hlavně čestný a poctivý člověk, pan Oldřich Novobilský.

Přestože původem nepochází z lesnického rodu, jeho láska k přírodě již od dětství určovala jeho životní a profesní dráhu. Stal se lesníkem. Přešel v praxi u státních lesů mnoha funkcemi, vždy však zůstal věrný Jesenícku. Do starobního důchodu odcházel z funkce revírníka revíru „Klín“ na Lesní správě Jeseník. Ve svém profesním životě dokázal moudře skloubit činnost lesníka s činností myslivce. V obou byl vynikajícím odborníkem s praktickými zkušenostmi. Vynikl rovněž v disciplíně vábení jelenů, čímž se dostal do širokého povědomí myslivecké a lesnické veřejnosti. Stál u zrodu těchto soutěží, dosáhl mnoha úspěchů nejen u nás ale i v zahraničí, podílel se a ještě se podílí na výchově nových trubačů.

Za veškerou práci pro lesní hospodářství a myslivost mu patří poděkování. Za jeho osobní přístup, jehož si všichni spolupracovníci velmi váží, mu rovněž děkují a přejí mu do dalších let ještě mnoho elánu a krásných zážitků.

Ing. Jaromír Latner, CSc.
lesní správce

O. Novobilský při střílení na loveckém kole

Vážený pane generální řediteli!

Úvodem Vás srdečně zdravím a děkuji za Váš čas, který budete věnovat čtení tohoto dopisu. V naší obci Poříčí u Litomyšle byly v roce 2005 provedeny protipovodňové úpravy na místním potoce Desinka, jejichž investorem byl státní podnik Lesy České republiky, Hradec Králové. Úpravy se týkaly lokalit, kde v minulých letech docházelo takřka každý rok k vylití potoka z koryta a následně k zaplavení okolních objektů, čímž docházelo ke škodám na majetku. Chtěl bych Vám proto touto cestou poděkovat za uvolnění prostředků na tuto akci, protože právě díky těmto úpravám jsme mohli v naší obci po dlouhých letech prožít relativně klidné jarní tání a nezaznamenali jsme žádné větší škody na majetku našich občanů. Pevně doufám, že tomu tak bude i v letech následujících.

Jelikož jsem se zúčastňoval všech jednání, která předcházela vlastní stavbě, včetně přípravy projektové dokumentace, jsem si vědom, že stávající profil koryta je schopen pojmout tzv. dvacetiletou vodu. Jakékoliv další zkapacitnění průtoku by už znamenalo zásah do soukromých nemovitostí a v některých případech i jejich demolici.

Chtěl bych také vyzvednout dobrou spolupráci s firmou provádějící stavbu, POPR Hradec Králové, a s dozorem stavby od hradecké správy toků panem Liborem Hromádkou, správcem toků. Myslím si, že všechny problémy byly řešeny operativně ke spokojenosti všech tří zúčastněných stran. Ještě jednou srdečně děkuji a doufám, že se nám v letech nadcházejících povede za Vaší podpory dořešit i zbývající úseky toku Desinka v zastavěné části obce, které vyžadují opravu.

S pozdravem

Bartoš František
starosta obce Poříčí u Litomyšle

Ilustrační foto Ing. Jaroslav Karas

Ilustrační foto Ing. Jaroslav Karas

Za všetko ďakujem

Váš časopis LESU ZDAR mi zasielate pravidelne od roku 1994. Pracoval som vo vyšších funkciách riadenia podniku Lesy Beňuš, š.p., neskôr ako riaditeľ Odštepného závodu Beňuš. Udržoval som priame kontakty s pracovníkmi Vášho podniku. Pri návšteve Slovenska v oblasti Nízkyh Tatier a Slovenského Rudohoria som ich nie raz aj sprevádzal. Stretnutia boli zaujímavé i poučné pre obe strany. Rovnako so záujmom som čítal Váš časopis, ktorý mi bol často užitočný.

Odišiel som však na starobný dôchodok... a preto mi dovoľte, sa Vám srdečne poďakovať za doručovanie časopisu, za priateľstvo a dobré vzťahy s Vašími zamestnancami, za možnosť návštevy niektorých z Vašich pracovísk osobne i nepriamo prostredníctvom časopisu LESU ZDAR.

Ešte raz Vám za všetko srdečne ďakujem a prajem veľa úspechov při plnení náročných úloh.

Ing. Rudolf Galgon
Beňuš
Slovenská republika

NEVOLEJTE DO LESA, VOLEJTE NÁM!

- Zeptejte se na všechno, co Vás zajímá.
- Řekněte nám, co byste si přáli vylepšit na svém pracovišti.
- Vyjádřete názor na dění ve společnosti, pro kterou pracujete.

vytočte **Zelený telefon**
246 060 680

nebo vhodte vzkaz do

Zelené schránky

Prostřednictvím Zeleného telefonu a Zelených schránek se můžete zeptat na vše, co se Vám líbí i nelíbí v našem podniku. Jsme připraveni vyslechnout a přečíst si také všechny Vaše náměty, přání, připomínky či stížnosti.

Svoje podněty můžete poskytnout zcela anonymně. Pokud však uvedete své jméno a pracoviště, umožníme nám Váš vzkaz lépe vyřídit. I v tomto případě Vám garantujeme naprostou diskretnost.

Slibujeme, že všechny Vaše dotazy zodpovíme. O těch nejpodstatnějších se dočtete na podnikovém intranetu a v časopise Lesu Zdar.

Zelené schránky jsou od 10. července umístěny na každém krajském inspektorátu a na Ředitelství LČR. Dotazy, názory i připomínky mohou zaměstnanci LČR vznášet zcela anonymně.

Děkujeme za důvěru

Nové odborné publikace a knihy z oboru lesnictví a příbuzných oborů

Building Capacity in Sharing Forest and Market Information

RasEirenie vozmo+nostej po obmenu informaciej o lesax i rynekax

/Budování kapacit pro sdílení informací v lesním hospodářství/ Sborník v angličtině a v ruštině z mezinárodního workshopu (Praha a Křtiny, 24. - 28. 10. 2005), který pořádaly FAO, LČR a MZe ČR pro lesníky z kavkazských republik a zemí střední Asie a který přivítal významné experty pro otázky marketingu lesních zdrojů, kteří pomáhali účastníkům z cílových zemí lépe se orientovat v tématice a formulovat závěry. Cílem bylo seznámit se s aktuálními problémy lesnictví v daných zemích a pomoci s budováním struktur pro řízení lesního hospodářství zejména z pohledu zajištění informační základny.

Vyd. Lesy České republiky, s.p., Hradec Králové, 2006 /přiděleno technické knihovně LČR HK/

Implementation of Natura 2000 by State Forestry Organizations within the EU

/Implementace soustavy Natura 2000 u státních lesnických organizací v rámci Evropské unie/

Sborník v angličtině s prezentacemi příspěvků zúčastněných zemí na mezinárodním workshopu, Židlochovice, 3. - 5. 4. 2006. Cílem workshopu bylo zmapovat situaci soustavy Natura 2000 u organizací státních lesů v Evropě a umožnit vzájemnou výměnu informací mezi zúčastněnými zástupci státních lesů. Zájem o tuto aktivitu Lesů České republiky, s.p., je patrný ze spektra zúčastněných zemí: zástupců z Rakouska, Bavorska, Francie, Polska, Irsko, Finska, Lotyšska, Litvy, Estonska a České republiky. Pozvání Lesů České republiky, s.p., přijal Dr. Ladislav Miko, ředitel generálního ředitelství ochrany přírodních zdrojů Evropské komise. Sborník obsahuje i výstup na CD nosiči.

Vyd. Lesy České republiky, s.p., Hradec Králové, 2006 /přiděleno technické knihovně LČR HK/

Skeptický ekolog. Jaký je skutečný stav světa?

/z anglického vydání "The Skeptical Environmentalist" z roku 2001, které je upraveným a doplněným překladem dánského originálu "Verdens Sande Tilstand" z roku 1998/

Bjørn Lomborg

Svět na tom není zdaleka tak špatně, jak v médiích bez ustání slyšíme, jeho stav se nezhoršuje, ale naopak v zásadě zlepšuje. Taková je základní myšlenka knihy Skeptický ekolog, s níž dánský statistik vyvolal na počátku tisíciletí velké pozdvižení v environmentálních kruzích. Kniha vzešla ze snahy prověřit a pokud možno vyvrátit ekologicky optimistická tvrzení, která zněla tehdejšímu členu Greenpeace zcela nereálně. Brzy však ke svému překvapení došel k závěru, že optimismus je vskutku namíste a že prorocství zkázy se opírají o nepřesné, z kontextu vytržené a někdy dokonce zcela vymyšlené údaje. Lomborg ve čtenářsky přístupném výkladu probírá všechny nejvýznamnější problémy stavu světa – od velikosti populace, výživy a prosperity přes problémy přírodních zdrojů a znečištění až po biodiverzitu a globální oteplování. Jeho argumenty podpírá velký počet příkladů a údajů ze všeobecně uznávaných zdrojů, které si může každý ověřit. Druhou hlavní myšlenkou knihy je ekonomický aspekt, environmentalisty často pomíjený. Autor se vždy ptá, co nějaké opatření stojí a zda by se za tyto peníze nedalo pořídit něco, co bude mít pro kvalitu života na Zemi větší přínos. Kniha Skeptický ekolog se stala globálním statistickým bestsellerem, přeloženým do desítek světových jazyků. Kniha je nepostradatelná pro všechny, kdo chtějí mít kritický přehled o ekologických diskusích posledních desetiletí.

Vyd. nakladatelství Dokořán a Liberální institut, Praha, 2006 /zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

Zvířata a rostliny lesa

/z německého originálu "Tiere und Pflanzen des Waldes" z roku 2005/

Frank a Katrin Heckerovi

Kniha obsahuje 140 nejpočetnějších a nejnámějších druhů zvířat, rostlin a hub – jejich typické poznávací znaky patrné na první pohled a přesné určení prostřednictvím více než 200 barevných fotografií. V knize nechybějí zajímavosti jako „čarodějné kruhy hub“, háčky na listech nebo nejčastější stopy zvířat. Vyd. Vydavatelství Víkend, s.r.o., Praha, 2006

/zakoupeno v Knihkupectví Myslivost, Praha, pro technickou knihovnu LČR HK/

Atlas hmyzu

Vladimír Pokorný a František Šifner

Atlas hmyzu přináší provedením dosud nepřekonané barevné tabule různých řádů hmyzu z publikací, které byly vydávány v období od kolem roku 1800 do roku 1926 a které jsou dnes pro běžného čtenáře nedostupné. Začínající entomolog či sběratel hmyzu, než přistoupí k používání moderních klíčů, potřebuje barevná vyobrazení hlavních druhů hmyzu. Tento účel by měl plnit vydaný Atlas hmyzu, který zahrnuje ukázky barevných vyobrazení z těchto řádů hmyzu: šupinušky, jepice, vážky, pošvatky, snovatky, cvrčkovci, škvoři, kudlanky, švábi, všekazi, drobnělky, strašilky, kobylky, sarančata, pisivky, všenky, vši, třásnokřídli, křísi, stejnokřídli, ploštice, střechatky, dlouhošijky, síťokřídli, brouci, řásnokřídli, blanokřídli, chrostiči, motýli, srpice, dvoukřídli, blechy. V textu jsou uvedeny i některé klíče k určování různých skupin členovců a řádů hmyzu. Uvedené klíče jsou ovšem zjednodušeny a upraveny tak, aby se orientoval i úplný začátečník.

Vyd. nakladatelství Ladislav Horáček - Paseka, Praha - Litomyšl, 2004

/zakoupeno v síti knihkupců pro technickou knihovnu LČR HK/

Včelařství

Vladimír Veselý a kolektiv

Encyklopedicky pojatá publikace se zabývá všemi důležitými teoretickými i praktickými otázkami chovu včel, to je např. anatomii včely, jednotlivými činnostmi včelstva, plemenářskou prací, podrobnými popisy ošetřování včel v průběhu celého roku i zařízení potřebných k chovu včel, opylovací činnosti včel, nemocemi včel a jejich předcházení, získáváním včelích produktů – medu, vosku a jiných. Tradiční postupy včelaření jsou doplněny i o nové metody, mezi které např. patří nástavkové včelaření.

Vyd. ve spolupráci s Českým svazem včelařů Nakladatelství Brázda, s.r.o., Praha, 2003 (2. upravené a doplněné vydání)

/zakoupeno v síti knihkupců pro technickou knihovnu LČR HK/

Následujících šest publikací bylo zakoupeno u distributora Myris Trade v Praze pro technickou knihovnu LČR HK/:

Atlas rozšíření savců v České republice - Předběžná verze. IV. Hlodavci (Rodentia) - část 1.: Křečkovití (Cricetidae), hrabošoviti (Arvicolidae), plchovití (Gliridae)

Miloš Anděra, Bohuslav Beneš

Vyd. Národní muzeum, Praha, 2001

Atlas rozšíření savců v České republice - Předběžná verze. IV. Hlodavci (Rodentia) - část 2.: Myšovití (Muridae), myšivkovití (Zapodidae)

Miloš Anděra, Bohuslav Beneš

Vyd. Národní muzeum, Praha, 2002

Atlas rozšíření savců v České republice - Předběžná verze. IV. Hlodavci (Rodentia) - část 3.: Veverkovití (Sciuridae),

bobrovití (Castoridae), nutriovití (Myocastoridae)*Miloš Anděra, Jaroslav Červený*

Vyd. Národní muzeum, Praha, 2004

Atlas rozšíření savců v České republice - Předběžná verze. V. Letouni (Chiroptera) - část 1.: Vrápencovití (Rhinolophidae), netopýrovití (Vespertilionidae - Barbastella barbastellus, Plecotus auritus, Plecotus austriacus)*Vladimír Hanák, Miloš Anděra*

Vyd. Národní muzeum, Praha, 2005

České názvy živočichů V.: Ryby a rybovití obratlovci (Pisces) 3. - paprskoploutví (Actinopterygii) /kostnatí (Neopterygii): trnobláši (Characiformes) - nahohřbeti (Gymnotiformes)/*Lubomír Hanel, Jindřich Novák*

Vyd. Národní muzeum, Praha, 2004

České názvy živočichů VI.: Pavoukovci (Arachnida) II. - roztoči (Acari)*Antonín Kůrka*

Vyd. Národní muzeum, Praha, 2005

Dějiny firmy Sellier & Bellot*Jindřich Hykel a Vladimír Karlický*

Továrny, které od svého založení vyrábějí nově vyvinuté, původní technický výrobek, tento výrobek konstrukčně a technologicky soustavně zdokonalují a modernizují po dobu 180 let, jistě není na světě mnoho. V případě perkusní zbraně a z její konstrukce vzniklého jednotného náboje do ručních palných zbraní je firma Sellier & Bellot, a.s., svým stoosmdesátým výročním nejstarší továrnou na světě vyrábějící nepřetržitě od roku 1825 bez ohledu na vlastníky továrny a název podniku své výrobky - zápalky a náboje - pod stejnou značkou Sellier & Bellot, případně SB. Dnešní továrna Sellier & Bellot, a.s., ve Vlašimi je přímým pokračovatelem podniku, založeného dvěma Francouzi - pány Sellierem a Bellotem - v roce 1825 u Prahy. Výročí firmy je přehlídkou práce šesti generací řídicích pracovníků, konstruktérů, chemiků, technologů a dělníků usilujících o to, aby zákazníci získali objednané výrobky v nejmodernějším provedení, vyrobené nejracionalnější technologií a v požadované kvalitě a termínu. Při zpracování knihy se autoři snažili přiblížit co nejdříve obraz o tom, jak firma pracovala za měnících se podmínek vlastnických, státoprávních a politických. Za uplynulých 180 let prošla Evropa významnými změnami. A ty se nemohly nepromítnout do chodu podniku nacházejícího se uprostřed kontinentu. Toto působení bylo významně znásobeno mocenskými zájmy o hlavní výrobek firmy - o náboje pro pěchotní zbraně. V jednotlivých částech knihy autoři vysvětlují, jak na podnik působily vnější vztahy - jaké změny vyvolávaly uvnitř podniku, ve výrobcích a jejich uvádění na vnitřní i zahraniční trh. Při značné výrobové paletě (komerční a vojenské iniciátory a střelivo, stroje muniční, obráběcí, tvářecí, balicí a konečně ložiska) se autoři s ohledem na rozsah knihy nemohli věnovat technickým podrobnostem výrobků - pro každé období uvádí jen základní charakteristiky.

Vyd. Naše vojsko, Praha, 2006

*/zakoupeno v síti knihkupců pro technickou knihovnu LČR HK/***Zoologické zahrady České republiky a jejich přínos k ochraně biologické rozmanitosti***Vladislav T. Jiroušek a kolektiv*

Publikace obsahuje stručnou- historii zoologických zahrad na území ČR, seznam českých zoologických zahrad, informace o rozvoji českých zoologických zahrad po roce 1989, úloze moderních zoologických zahrad v novém tisíciletí, Unii českých a slovenských zoologických zahrad, zapojení do mezinárodních organizací, komisí a pracovních skupin, mezinárodních ochrannářských kampaních, reintrodukčních a výzkumných programech, spolupráci zoologických zahrad a státní ochrany přírody, překážkách v mezinárodní spolupráci a přehled platných právních předpisů týkajících se chovu živočichů v zoologických zahradách a záchraných centrech (stav v roce 2005).

Vyd. Ministerstvo životního prostředí, Praha, 2005

*/darováno technické knihovně LČR HK/***Genetické zdroje rostlin a živočichů***Milena Roudná a kolektiv*

Publikace podává stručnou informaci o stavu genetických zdrojů a jejich ochraně ve světě a především pak příklady opatření v České republice, která v posledních letech přispívá prostřednictvím svých expertů k řešení situace i mimo oblast svého území formou zahraniční rozvojové pomoci.

Vyd. Ministerstvo životního prostředí, Praha, 2004

*/darováno technické knihovně LČR HK/***Geneticky modifikované organismy - současnost a perspektivy***Editor: Jan Káš*

První příspěvek v publikaci informuje o cestě ke geneticky modifikovaným organismům, poté následuje článek věnovaný biologické bezpečnosti v mezinárodním kontextu. Další tři příspěvky se zabývají geneticky modifikovanými živočichy, rostlinami a mikroorganismy. Dále následuje kapitola o detekci a stanovení geneticky modifikovaných organismů, aby byla čtenářům přiblížena složitost a ekonomická náročnost takovýchto analyz. Publikaci uzavírá výběr webových stránek a dalších dostupných publikací z dané oblasti.

Vyd. Vysoká škola chemicko-technologická ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, Praha, 2004

*/darováno technické knihovně LČR HK/***Zaniklá sláva savců***Oldřich Fejfar, Pavel Major*

Na základě nevědnic a zajímavých nálezů z významných světových lokalit se autoři pokusili o rekonstrukce unikátních vyhynulých savců z období třetihor. Snaží se hledat širší souvislosti a všimnout si i vývoje, původu či spletitých migrací těchto zvířat. Rekonstrukce jsou ztvárněny na barevných dvoustranách doprovázených informačním textem. Další texty pak vysvětlují vznik rekonstrukcí a jsou doplněny přípravnými skicami i snímky významných nálezů. Kniha se nepokouší ve svém rozsahu zobrazit všechny fosilní typy savců, ale vybírá mozaiku druhů, které žily v různých dobách na různých místech této planety a pro které jsou k dispozici spolehlivé a kvalitní fosilní podklady. Zveřejněné ilustrace jsou naprosto původní, nevycházejí ze starších rekonstrukcí a jsou výsledkem sedmi let spolupráce obou autorů. Díky tomu nedochází k vršení starých omylů, ale vznikají obrazy zcela nové, odpovídající současným poznatkům paleontologů.

Vyd. Academia, Praha, 2005

*/zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/***Kam ve městech - kraj Jihočeský, Královéhradecký, Pardubický a Vysočina**

Kam ve městech - kraj Karlovarský, Liberecký, Plzeňský, Praha, Středočeský a Ústecký

Obě publikace obsahují plány 41 měst a 61 měst s rejstříky ulic, mapu krajů s rejstříkem sídel a praktické informace.

Vydal P. F. art, s.r.o., kartografické nakladatelství, Brno, 2004

/darováno technické knihovně LČR HK/

Dále bylo technické knihovně darováno následující CD:

Učebnice vodárenství

CD obsahuje digitální formu příručky vodárenství, kterou autorský tým zpracoval v letech 2002 a 2003 a aktualizoval v roce 2004 (doc. ing. Jaroslav Hlaváč, CSc. a kolektiv, Brno, 2005, 2. vydání). Tato forma Učebnice vodárenství umožňuje stálou aktualizaci dle vývoje v tomto dynamickém oboru. CD ještě obsahuje bonus „ÚV Mostiště: Středoevropská premiéra flotace ve vodárenství“ a časopis Vodní hospodářství: rejstřík článků z let 1951-2005.

Vyd. Vodárenská akciová společnost, a.s., a Vodní hospodářství, 2006

Jiří Uhlíř
Ředitelství LČR

Prezentace myslivosti pro děti a mládež na ZŠ

V loňském roce byla navázána spolupráce mezi Českomoravskou mysliveckou jednotou a LČR, s.p., na přípravě prezentací, které mají za cíl přiblížit dětem základních škol zvěř, myslivost a péči o krajinu z pohledu myslivosti. Realizace projektu byla rozdělena do několika dílčích etap. V první etapě byly vytvořeny popisy nejčastěji se vyskytujících druhů zvěře. V nich je stručně popsána jejich biologie, zvláštnosti jejich chování, jejich výskyt a místa, kde se s nimi v přírodě můžeme setkat. Ke každému druhu zvěře byl uveden i používaný latinský, anglický a německý název a dále správná česká terminologie pro samce, samici a mládě daného druhu.

V druhé etapě byly vytvořeny počítačové prezentace, které mají za cíl přiblížit činnost člověka v přírodě, přiblížit co a kde můžeme v naší přírodě potkat a jak můžeme zvěři pomáhat. Prezentace je koncipována jako interaktivní, tedy nutí posluchače aktivně spolupracovat – odpovídat na dotazy, určovat druh zvěře podle hlasu či podle obrázku. V prezentacích jsou představeny vybraní zástupci naší zvěře.

Ve třetí etapě byla věnována pozornost i poněkud odbornějším prezentacím, obecně popisujícím současnou myslivost, změny ve způsobu hospodaření v krajině a návod na sestavení jednotlivých typů ptačích budek. Prezentace budou doplněny o sekvence fotek, které zachycují nejzajímavější děje v přírodě ve spojitosti se zvěří. Součástí je i upozornění na výtvarnou soutěž (Mé toulky za zvěří) a fotografickou soutěž (Kouzlení s fotoaparát), které ČMMJ a LČR pro mládež připravuje. Svou tvorbu mohou děti vystavit i na internetu s využitím šablony dynamických webových stránek, kdy velmi jednoduchým způsobem mohou získat profesionální prezentaci svých děl (obrázků, fotek, popisu pozorování zvěře) na internetovém portálu AGRIS – www.agris.cz.

Celý projekt výrazně podpořil podnik Lesy České republiky, s.p., jehož podpora byla použita na zakoupení fotodokumentace do prezentací.

**Ve dnech
24. – 29. srpna 2006
na Výstavišti
České Budějovice**

se koná již 33. ročník výstavy

ZEMĚ ŽIVITELKA

**Se svou expozicí se výstavy zúčastní
také státní podnik
Lesy České republiky.**

FOTOSOUTĚŽ POHLEDY DO PŘÍRODY

Sdružení Mladých ochránců přírody a Lesy ČR, s.p., za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vyhlašují již

11. ročník fotografické soutěže Pohledy do přírody.

Je určena zejména mladým obdivovatelům přírody, ale i všem ostatním, kteří se dovedou dívat.

Témata:

1. Můj oblíbený strom
2. Proměna
3. Zaoštěno do mechu, pařezu a větvoří
4. V přírodě pro přírodu

Účastnit se může každý v některé věkové kategorii – do 12 let (fotky od 9x13 cm), 13 až 18 let a nad 18 let (u těchto kategorií snímky alespoň 13x18 cm).

Uzávěrka soutěže je 15. října 2006 a spolu se snímky je nutno poslat i vstupní formulář, který lze (spolu s propozicemi) buď stáhnout ze stránek pořadatele či si je od něj vyžádat.

Ukázky dříve oceněných snímků jsou zveřejněny na internetu (<http://www.smop.cz/fotos>) a vybrané práce putují každý rok na výstavách po celé republice (seznam termínů a míst výstav je opět na stránkách Sdružení MOP).

Kontakt: Michal Kulík
Sdružení MOP
Poštovní příhrádka 447
111 21 Praha 1
www.smop.cz, CDM@smop.cz

V měsíci srpnu oslaví významná životní jubilea tyto pracovníci LČR

pedesátiny

Zárubová Dana	LS Javorník
Křížek Vladimír	LS Dvůr Králové
Šálek Lubomír Ing.	Ředitelství LČR
Paul Josef Ing.	LS Jeseník
Konečná Hana	LZ Židlochovice
Florián Milan	LZ Židlochovice
Sasínková Anežka	LZ Židlochovice
Cigánek Jiří Ing.	LZ Boubín
Vrňáková Lenka	LZ Konopiště

šedesátiny

Lisník Jiří Ing.	LS Jeseník
Skala Vladimír	LS Železná Ruda
Skuhrovec Petr Ing.	LS Frýdlant
Keller Bohumír Ing.	ST OP Moravy
Fiala Petr	LS Hanušovice
Mlčoušek Jiří Ing.	KI Frýdek-Místek
Káčerek Miroslav	LS Strážnice
Doškář Zdeněk Ing.	LS Tábor
Němec Eduard Ing.	LZ Konopiště
Chýlová Marie	LZ Dobříš
Pavlicová Marie	LZ Dobříš
Foukner Miroslav	LZ Dobříš
Hájek Josef	LZ Dobříš
Kukal Otokar	LZ Dobříš

**VŠEM JUBILANTŮM BLAHOPŘEJEME
A PŘEJEME JIM HOVNĚ ZDRAVÍ A SPOKOJENOSTI**

Instalace hnízdni klece pro sokoly

V pondělí 26. června byla na telekomunikační stožár za Ředitelstvím LČR v Hradci Králové instalována hnízdni klec se třemi sokoly, kteří z ní byli po deseti dnech vypuštěni do volné přírody. Bližší informace v rubrice O přírodě na str. 20.

Foto: Jaroslav Jonáš, Martin Sýkora, Jiří Stonawski

Zapomenutý shoz

2006 RARITNÍ TROFEJE

Lesy k užívání, lesy k užítku